

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Προπληρωτέα

Ἐν Ἑλλάδι Δρ. 10

Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Φρ. χρ. 12

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ «ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ»

Ἐν δὲ Μουσῶν ἀριθ. 6.

Ἐκαστον φύλλον τιμᾶται
λεπτῶν 20.

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αἱ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀνασκαφαί, ὑπὸ Χ. Τ.
Ἡμερολόγιον.—Ἔργα καὶ ἡμέραι.—Ἐβδομάς.
Ἡ ἀφελὴς (μυθιστορία τῆς Henry Gréville) μεταφράσεις ὑπὸ Κ.
Περὶ τοῦ γένους Μαχμούτ τοῦ Μιχάλογλου,
ὑπὸ Ἰ. ΣΑΚΚΕΒΑΙΩΝΟΣ.
Γλωσσικαὶ παρατηρήσεις συντόμως ἐκφερό-
μεναι χάριν τῶν πολλῶν, ὑπὸ Κ. Σ. ΚΟΝΤΟΥ.
Φιλολογικά, ἐπιστημονικά, καλλιτεχνικά.—Β-
βλιογραφία.
Παρακβάσεις, ὑπὸ Ἰ. Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗ.
Οἱ ἀλληλοφασχθέντες ἐν τῷ βορείῳ πόλῳ
(συνέχεια) μεταφράσεις ὑπὸ Σ. Κ.
Τὰ ἄγια Θεοφάνεια ὑπὸ Γ. ΔΑΜΠΑΚΗ.
Ἀπαντήσεις ἀνερῶν ἐρωτήσεων.—Πνευματικαὶ
ἀσκήσεις.—Ἀλληλογραφία.

ΑΙ ΕΝ ΟΛΥΜΠΙΑ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ

Ἡ ἰδέα τῆς ἀνασκαφῆς τῆς Ὀλυμπίας δὲν ἀνερύη τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη, καθ' ἃ ἐπραγματοποιήθη· ἀνέκαθεν οἱ ἀρχαιο-
λόγοι καὶ οἱ φιλόσοφοι ἠλπισαν, ὅτι θὰ
υπάρχωσιν ἐνταῦθα κεκρυμμένοι πολλοὶ
θησαυροὶ τῆς ἀρχαιότητος· ἤρκει ν' ἀνοί-
ξῃ τις τὸν Πausανίαν, ἵνα πεισθῇ περὶ
τούτου. Ἦδη κατὰ τὸ 1765 ὁ Win-
ckelmann ἐνῆργει δραστηρίως διὰ τὴν
ἐξεύρεσιν πόρων πρὸς ἀνασκαφὴν τῆς Ὀ-
λυμπίας· τὰ εὐρήματα ἐμελλον νὰ διανε-
μηθῶσι μεταξὺ τῶν θελόντων νὰ μετα-
σχῶσι τοῦ ἔργου εἰσφέροντες χρήματα. Τὸ
αὐτὸ ἔγραψε τῷ 1821 καὶ ἕτερος γερμα-
νὸς ἐν τινι περιοδικῷ. Κατ' αὐτὸν ἔπρεπε
νὰ ἐνωθῶσιν ἅπαντα τὰ ἀρχαῖα καλλιτε-
χνήματα, τὰ ὅποια μεγάλα ἀνασκαφαί
ἐνεργούμεναι ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ
τῆς Ἑλλάδος ἤθελον φέρεσι εἰς φῶς, ἐν
μεγάλῳ μουσεῖῳ, τὸ ὅποσον θὰ κατε-
σκευάζετο ἐν τινι τῶν πρωτευουσῶν τῆς
Γερμανίας ὀρίσθησιν εἴτε διὰ κλήρου
εἴτε ἄλλως πως. Κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρό-
νους εἶχε σχηματισθῇ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐ-
ταιρία τὰ αὐτὰ σκοποῦσα πρὸς πλουτι-
σμόν τοῦ ἐν Ὀξφόρδῃ μουσείου. Εὐτυχῶς
ἡ ἐπανάστασις τοῦ 21 δὲν ἐπέτρεψε νὰ ἐκ-
τελεσθῶσι τὰ σχέδια ταῦτα καὶ ἡ Ἑλλὰς
δὲν εἶδεν ὡς ὁ Χριστὸς διαμοιραζόμενα τὰ
τελευταῖα ἱμάτια τῆς διὰ κλήρου. Εἶναι
ἀληθές, ὅτι τῷ 1829 οἱ Γάλλοι ἐπεχεί-
ρησαν αὐτόθι ἀνασκαφάς· ἀλλ' ἡ Ἑλλὰς
ἦτο πλέον ἐλευθέρη. Ἡ τότε κυβερνήσις
ἐξ εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς ἐκδιώξαντας
τὸν Ἰβραῆμ ἐκ Πελοποννήσου, ἴσως καὶ
διότι δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ ἄλλως, ἐπέ-
τρεψε μὲν εἰς τοὺς Γάλλους νὰ λάβωσιν
ὅ,τι εἶχον ἀνακαλύψει, ἐκώλυεν ὅμως
τὰς περαιτέρω ἀνασκαφάς. Οἱ Γάλλοι
εὐρὸν τινα ἐκ τῶν ἀναγλύφων τοῦ ναοῦ
τοῦ Διὸς καὶ ἐκ τῶν ἐπετρέπετο νὰ σκά-
ψωσι πλείονα χρόνον, ἐξάπαντος τὰ πλεῖ-

στα τῶν ἀποτελούντων σήμερον τὸ μου-
σεῖον Ὀλυμπίας ἀγαλμάτων θὰ εὕρισκον-
το τῶρα εἰς τὸ Λουβρον.

Οἱ Γερμανοὶ, ὡς γνωστόν, ἀνέλαβον
τὴν ἀνασκαφὴν τῆς Ὀλυμπίας δυνάμει
συνθήκης μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνή-
σεως. Αἱ ἐργασίαι διήρκεσαν ἐξ ἔτη καὶ
ἐδαπανήθησαν ἐν ὅλῳ περὶ τὸ ἐν ἑκατομ-
μύριον δραχμῶν. Αἱ ἀνακαλυφθεῖσαι ἀρ-
χαῖότητες διαφόρων εἰδῶν εἶναι καὶ καθ'
ἐκὺτὰς μεγάλης ἀξίας, μεγίστης ὅμως
καὶ μοναδικῆς ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῶν, κα-
θόσον παρουσιάζουσιν εἰκόνα σχεδὸν ἐντε-
λῇ τοῦ τε χρόνου, εἰς δὲν συνήρκετο κατὰ
τετραετίαν ἔπασα ἡ Ἑλλὰς ἵνα ἐορτάσῃ
τὴν μεγίστην τῶν ἐθνικῶν ἐορτῶν τῆς,
καὶ τῶν ἀναθημάτων, τὰ ὅποια συνεθίζον
νὰ προσφέρωσιν εἰς τοὺς θεοὺς των. Ὁ χῶ-
ρος οὗτος διαιρεῖται εἰς δύο ὀρισμένα
μέρη, τὴν Ἀλτιν καὶ τὰ ἐκτὸς αὐτῆς. Ἡ
Ἀλτις, δηλαδὴ ἄλσος, εἶναι περιβόλος
τετράπλευρος, ἀλλ' οὐχὶ ἀκριβῶς τετρά-
γωνος· ἐν αὐτῇ ὑπῆρχον πάντες οἱ ναοὶ
καὶ τὰ ὑπαιθρα ἀναθήματα, ἀγάλματα,
θησαυροὶ κτλ. Ἀνεκαλύφθησαν δὲ καὶ ὠ-
ρίσθησαν ὁ ναὸς τοῦ Διὸς, ὁ τῆς Ἥρας
(Ἡραῖον), ὁ τῆς Μητρὸς τῶν θεῶν Ῥέας
(Μητροῦν) καὶ τὸ Φιλιππεῖον· τοῦτο ἦτο
οἰκοδόμημα περιφερὲς ἔχον περίξ κίονας,
κτισθὲν ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ Μεγάλου Ἀ-
λεξάνδρου· ἐν αὐτῇ ὑπῆρχον κατὰ τὸν
Pausanίαν τὰ ἀγάλματα τοῦ Φιλίππου
καὶ τῆς οἰκογενείας του ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐ-
λέφαντος. Πρὸς τούτοις εὕρεθ' ἡ θέσις τοῦ
Πελοπίου, τὸ ὅποσον ἦν τέμενος κατὰφυ-
γον καὶ περιτετελισμένον, τέλος δὲ θη-
σαυροὶ δώδεκα ἐν ὅλῳ. Οὗτοι ἦσαν οἰκοδο-
μήματα μικρά, κατὰ σειρὰν κείμενα, ἔχον-
τα δὲ σχῆμα ἑλληνικοῦ ναοῦ καὶ κτισθέν-
τα ὑπὸ διαφόρων πόλεων, ἵνα κατατί-
θωνται ἐν αὐτοῖς τὰ πολύτιμα ἀναθή-
ματα, τὰ ὅποια αὐταὶ κατὰ καιροὺς ἀ-
φίερον εἰς τὴν Ὀλυμπίαν. Ἐκ τῶν δώ-
δεκα ἀποκαλυφθέντων ὀνομαστὶ γνωστοὶ
εἶναι ὁ τῆς Σικυῶνος, τῶν Μεγάρων, τοῦ
Σελινούντος, τῆς Γέλας καὶ τοῦ Μετα-
ποντίου. Τὰ μεταξὺ τῶν ναῶν καὶ θησαυ-
ρῶν κενὰ ἦσαν πλήρη βωμῶν, ἀγαλμά-
των καὶ δένδρων. Μεταξὺ τῶν ναῶν μέ-
γιστος καὶ ὠραιότατος ἦτο ὁ τοῦ Διὸς,
οὗ τινος εὕρεθ' ἡ θέσις καὶ τὰ κοσμοῦντα τὰ
ἀετώματα ἀγάλματα καὶ αἱ μετόποι· πε-
ριεργότατος ὅμως εἶναι ὁ τῆς Ἥρας, διότι
οἱ περὶ τὸν ναὸν κίονες δεικνύουσι μεγί-
στας διαφορὰς μεταξὺ των. Τοῦτο, συν-
δυαζόμενον πρὸς τὴν εἰδησίην τοῦ Pausa-
νίου, ὅτι ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του ἐν τῇ ὀπι-
σθοδόμῳ ἴστατο κίων δρύινος, ἀποδεικνύει
ὅτι ἀρχικῶς πάντες οἱ κίονες ἦσαν ξύλι-
νοι, βραδύτερον δὲ κατὰ διαφόρους και-
ροὺς ἀντικατεστάθησαν ὑπὸ λιθίνων, ὅπερ
πάλιν ἀποδεικνύει, ὅτι ἐν ἀρχαιοτάτοις

χρόνοις οἱ ἑλληνικοὶ ναοὶ ἦσαν τὸ πλεῖ-
στον ξύλινοι. Πότε ὠκοδομήθη τὸ Ἡ-
ραῖον, δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστόν, παρὰ
δέχονται ὅμως κοινῶς, ὅτι εἶναι ὁ ἀρ-
χαῖότατος ναὸς τῆς Ἑλλάδος. Ὁ δὲ ναὸς
τοῦ Διὸς ἐκτίσθη, φαίνεται, κατὰ τὸν πέμ-
πτον π. Χ. αἰῶνα· ἀρχιτέκτων αὐτοῦ ἦτο
ὁ Λίβων. Ἀμφότεροι οἱ ναοὶ οὗτοι, καθὼς
καὶ τὸ Μητροῦν καὶ τὸ Φιλιππεῖον καὶ οἱ
θησαυροὶ, ἦσαν ἐκτισμένοι ἐκ πώρου, διότι
καλλίτεροι λίθοι δὲν εὕρισκοντο ἐδῶ, καὶ
ἦσαν κεχρισμένοι διὰ κονιάματος, τὸ ὁ-
ποῖον σώζεται ἀκόμη εἰς πολλὰ μέρη.

Ἐκτὸς τῆς Ἀλτεως ἔκειντο τὰ διὰ
τοὺς ἀνθρώπους χρήσιμα οἰκοδομήματα,
ἦτοι τὸ στάδιον, τὸ ἵπποδρόμιον, τὸ Λεω-
νίδειον, τὸ βουλευτήριον, τὸ γυμνάσιον
καὶ ἡ παλαίστρα, τὸ πρυτανεῖον καὶ τινα
ἄλλα, ὧν τὰ ὀνόματα καὶ ἡ χρῆσις δὲν
εἶναι γνωστά. Ἐκ τούτων τὸ μὲν στάδιον
καὶ τὸ ἵπποδρόμιον ἐχρησίμευον διὰ τοὺς
ἀγῶνας· δυστυχῶς τοῦ ἵπποδρομίου μό-
νον ἡ θέσις εἶναι γνωστή, ἄλλο δ' οὐδὲν
σώζεται· τοῦ δὲ σταδίου ἀνεσκαφὴ ἡ ἀ-
φεςις, δηλαδὴ ἡ ἀρχὴ καὶ εἰσοδὸς τις εἰς
αὐτὴν κρυπτὴ, ὡς ἐν τῇ ἐν Ἀθήναις Πα-
ναθηναϊκῇ σταδίῳ· δι' αὐτῆς δὲν ἐφευγον
οἱ νικῶμενοι, ὡς κοινῶς πιστεύεται, ἀλλ'
εἰσέρχοντο εἰς τὸ στάδιον οἱ κριταὶ καὶ
οἱ μέλλοντες ν' ἀγωνισθῶσι. Τοῦ πρυτα-
νείου καὶ τοῦ βουλευτηρίου, ἐν οἷς συνε-
δρίαζον αἱ ἀρχαὶ τῶν Ἡλείων κατὰ τὴν
ἐορτὴν μόνον, σώζονται τὰ θεμέλια ἀρκε-
τὰ καλῶς. Τὸ Λεωνίδειον ἦν οἰκοδόμημα
μέγα, ἐν ᾧ ἡ πόλις τῶν Ἡλείων ἐφιλοξέ-
νει τοὺς ὑπὸ τῶν λοιπῶν πόλεων τῆς
Ἑλλάδος ἀποστελλομένους εἰς τὴν πανή-
γυριν ἀντιπροσώπους τοὺς λεγομένους
θεωροὺς· ὀνομάσθη δὲ Λεωνίδειον, διότι
ἐκτίσθη καὶ ἐδωρήθη εἰς τοὺς Ἡλείους
ὑπὸ τινος Λεωνίδου. Ἡ παλαίστρα ἦν
μέγα τετράγωνον κτίριον ἔχον αὐλὴν ἐν
τῇ μέσῳ καὶ περίξ αὐτῆς στοὰς καὶ δω-
μάτια· τὸ ὄνομα δεικνύει τὸν προορισμόν
τῆς, δηλαδὴ ἐν αὐτῇ, ὡς καὶ ἐν τῇ ὁ-
μοίᾳ γυμνασίῳ, οὗ μικρὸν μέρος μόνον
ἀπεκαλύφθη, ἐγυμνάζοντο οἱ διὰ τοὺς ἀ-
γῶνας προετοιμαζόμενοι. Τὰ ἄλλα οἰκο-
δομήματα, τὰ ὅποια μένουσι μέχρι σή-
μερον ἀνώνυμα, ἐχρησίμευον ἢ ὡς καται-
κίαι τῶν ἱερέων, ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρε-
τῶν, οἵτινες βεβαίως δὲν ἦσαν ὀλίγοι, ἢ
ὡς στοαί, ἐν αἷς περιεπάτουν καὶ διέτρι-
βον τὴν ἡμέραν οἱ ξένοι.

Ἴνα συλλάβῃ τις ἰδέαν ὀλίγον τι προσ-
εγγίζουσαν πρὸς τὴν πραγματικότητα
περὶ τῆς πανηγύρεως, ἥτις ἐτελεῖτο ἐν-
ταῦθα κατὰ πᾶσαν τετραετίαν, πρέπει νὰ
φαντασθῇ τὰ οἰκοδομήματα ταῦτα σῶα
καὶ ἀβλαβῆ ἐν ὅλῳ αὐτῶν τῇ μεγαλοπρε-
πεῖᾳ, τοὺς δὲ ναοὺς καὶ θησαυροὺς καὶ
ὅλην τὴν Ἀλτιν ἐν γένει πλήρη ἀγαλμά-

των ἐκ χρυσοῦ μόνου ἢ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος, ἐκ χαλκοῦ καὶ μαρμάρου, ἀγάλματα ἀριθμούμενα κατὰ χιλιάδας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Ἑρμῆς τοῦ Πραξιτέλους, τὸν ὁποῖον θαυμάζομεν ἡμεῖς σήμερον, δὲν ἀναφέρεται ὡς ἐν τῶν ἀρίστων, καὶ οὐτε ἦτο δυνατόν ν' ἀναφέρνηται, ἀφοῦ ἐν τῷ ναφ τοῦ Διὸς εὐρίσκετο τὸ χρυσελεφάντινον ἀγάλμα τοῦ πατρὸς τῶν θεῶν ποιηθὲν ὑπὸ τοῦ Φειδίου. Ὁ θεός, ἂν καὶ καθήμενος ἐπὶ θρόνου ἦν τόσον μέγας, ὥστε ἐνόμιζέ τις, ὅτι ἂν ἡγείρετο ἢ κεφαλὴ τοῦ θά διεστρέψα τὴν ὁροφὴν. Τὰ γυμνά μέρη ἦσαν ἐλεφάντινα, τὸ ἱμάτιον ἐκ χρυσοῦ καὶ πεποικιλμένον διὰ ζῶων καὶ ἀνθέων· εἰς τὴν δεξιὰν ἐκράτει Νίκην χρυσῇ ἐτοίμην νὰ πετάξῃ, εἰς τὴν ἀριστερὰν τὸ σκήπτρον πλουσίως κεκοσμημένον. Ὁ θρόνος εἶχε καὶ αὐτὸς ἀνάλογα κοσμήματα ἐκ χρυσοῦ, ἐλέφαντος καὶ πολυτίμων λίθων, πρὸς τοῦτοις δὲ καὶ διαφόρους μυθολογικὰς παραστάσεις ἐξωγραφημένας ἢ ἀναγλύπτους. Ἀλλὰ τὸ μέγιστον κόσμημα τοῦ ὅλου ἔμενε πάντοτε ἡ θεία ἔκφρασις ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ Διὸς, ἔκφρασις, τὴν ὁποίαν οἱ ἀρχαῖοι ἐκστατικοὶ ἐθαύμαζον χωρὶς νὰ δύνανται νὰ περιγράψωσι.

Ἄλλα διάφορα ἀφιέρωματα ἐκ χρυσοῦ, ἀργύρου ἢ χαλκοῦ, οἷα σκεύη διάφορα, ἀσπίδες, κράνη, κτλ. ὑπῆρχον ἄπειρα ἐν τοῖς ναοῖς καὶ τοῖς θησαυροῖς — τινὰ μὲν κοινὰ, πολλὰ ὅμως πολυτίμα ἢ διὰ τὴν ὕλην, ἐξ ἧς ἦσαν κατασκευασμένα, ἢ διὰ τὴν καλλιτεχνικὴν τῶν ἀξίων ἢ καὶ δι' ἀμφοτέρω. Πᾶσαι αἱ ὁρέξεις ἡδύναντο νὰ ἱκανοποιηθῶσιν ἐνταῦθα· ὁ κοινὸς λαὸς θὰ ἔχασκε βεβαίως καὶ τότε, ὅπως καὶ σήμερον ἐν τοῖς μουσεῖοις, πρὸ τοῦ πλούτου καὶ τῆς πολυτελείας· οἱ εὐσεβέστεροι καὶ λογικώτεροι θὰ περιεργάζοντο τὰς παραστάσεις καὶ εἰκόνας, ἐν αἷς περιείχετο ὁλόκληρος ἡ μυθολογία τῶν θεῶν καὶ ἡρώων· ἄλλοι θὰ ἠγχαριστοῦντο μᾶλλον νὰ θαυμάζωσι τὰ ἀριστουργήματα τῶν μεγίστων καλλιτεχνῶν τῆς Ἑλλάδος· ἐπειδὴ δὲ καὶ πολλὰ συνθήκαι μεταξὺ ἐλληνικῶν πόλεων γεγραμμέναι ἐπὶ χαλκοῦ ἢ μαρμάρου κατετίθεντο ἐνταῦθα ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Διὸς, πρὸς τοῦτους ἐπειδὴ πολλὰ ἀφιέρωματα εἶχον σχέσιν πρὸς ἱστορικὸν τι γεγονός, ἡδύναντο καὶ ὁ πολιτικὸς καὶ ὁ ἱστορικὸς νὰ εὐρωσιν ἀντικείμενα ἄξια μελέτης.

Τοιοῦτο κέντρον ἔπρεπε νὰ προσελκύη πολλοὺς ἀνθρώπους· καὶ τῷ ὄντι προσείλκυε τοὺς Ἕλληνας, ὅπου καὶ ἂν κατῴκουν, εἴτε ἐν Σικελίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ, εἴτε ἐν Ἀφρικῇ, εἴτε ἐν Ἀσίᾳ. Πλούσιοι καὶ πτωχοί, ἡγεμόνες ἰσχυροί, πολιτικοὶ ἐνδοξοί, φιλόσοφοι, ποιηταί, πάντες τέλος, ὅσοι ἡδύναντο, ἤρχοντο εἰς τὴν Ὀλυμπίαν. Αἱ πόλεις ἐκλέγουσαι τοὺς πλουσιωτάτους μεταξὺ τῶν πολιτῶν τοὺς ἐστέλλον ἐνταῦθα ὡς ἀντιπροσώπους τῶν μετὰ λαμπρὰς ἀκολουθίας, ἵνα προσφέρωσιν ἐπισήμους θυσίας τῷ Δίῳ. Ἐπὶ ἓνα μῆνα ἔπαυε κατὰ τὸ διεθνὲς τῶν Ἑλλήνων δίκαιον πᾶς πόλεμος· ἕκαστος ἡδύνατο ἀφόβως νὰ ταξιθεύῃ πρὸς τὴν Ὀλυμπίαν διὰ πάσης ἐλληνικῆς χώρας, ὅ-

περ τὸν λοιπὸν χρόνον δὲν ἦτο ὅλως ἀκίνδυνον. Οἱ ἐνταῦθα συναρχόμενοι ἡσθάνοντο ἐκυτοὺς ἀδελφούς· ἐλάλουν τὴν αὐτὴν γλῶσσαν ἐλάτρουον τοὺς αὐτοὺς θεοὺς, ἦσαν ἐν ἔθνος.

Ἀλλ' οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες δὲν ἦσαν μόνον ἐθνικὴ ἐορτὴ συνανοῦσα ἐπὶ τινὰς ἡμέρας εἰς ἓνα χώρον τοὺς πανταχοῦ διεσπαρμένους Ἕλληνας· ἐπέδρασαν σπουδαίως καὶ ἐπὶ τοῦ ὅλου ἀρχαίου πολιτισμοῦ καὶ συνέτειναν πολὺ καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν τεχνῶν καὶ τὴν διὰδοσιν γνώσεων καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Αἱ τέχναι εὗρον ἐνταῦθα τροφὴν ἀφθονον· διὰ τοὺς ἀρχιτέκτονας καὶ τοὺς ζωγράφους, πρὸ πάντων ὅμως διὰ τοὺς γλύπτας ὑπῆρξεν ἡ Ὀλυμπία πάντοτε στάδιον ἐνεργείας εὐρύ. Τοῦτο δύναται νὰ συμπεράνῃ ἕκαστος ἐξ ὧν ἀνωτέρω εἴπομεν περὶ τῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἀλφειοῦ κτιρίων καὶ ἀγαλμάτων. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἰδίως βιομηχανία ὠφελεῖτο ἐξ αὐτῶν οὐκ ὀλίγον· ἐκτὸς τοῦ ὅτι μετὰ τῆς ἐορτῆς ἐτελεῖτο φυσικῶς καὶ ἐμπορικὴ πανήγυρις, ἀλλ' ἕκαστος ἔφερεν ἐκ τῆς πατρίδος του καὶ ἀφιέρωμα τι εἰς τὸν θεόν· ταῦτα κατὰ τὴν ἐλληνικὴν συνήθειαν ἦσαν ἢ σκεύη μεταλλίνα καὶ ξύλινα, ὡς τράπεζαι, τρίποδες, λέβητες, φιάλαι καὶ οὕτω καθεξῆς, μᾶλλον ἢ ἦσαν πλουσίως κεκοσμημένα, ἢ ἦσαν ἀγαλματῖα καὶ ζῶα μικρὰ ἐπίσης χαλκᾷ ἢ ὀπλᾷ εἰς ἀνάμνησιν νίκης τινὸς ἐν πολέμῳ κλ. Τῶν πολυειδῶν αὐτῶν πραγμάτων ἡμεῖς πολλάκις οὐτε ἔννοιαν ἔχομεν, διότι τὰ μὲν ἐκ πολυτίμων μετάλλων ἀνηρπάγησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, τὰ δὲ ξύλινα καταστράφησαν ὑπὸ τοῦ χρόνου· ὡς παραδείγμα ὅμως ἀρκεῖ ν' ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα τὴν λεγομένην λάρνακα τοῦ Κυψέλου, ἣν περιγράφει λεπτομερῶς ὁ Πausanias. Αὐτὴ ἦν κιβώτιον ἐκ κέδρου κεκαλυμμένον ὑπὸ μυθολογικῶν παραστάσεων· αἱ μορφαὶ ἦσαν ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος ἐκτεθειμένων ἐπὶ τοῦ ξύλου· ἐπιγραφαὶ δὲ ἐν δωρικῇ διαλέκτῳ ἡρμήνευον τὰς παραστάσεις. Ἐν τῇ κιβωτῇ ταύτῃ ἐλέγετο, ὅτι εἶχε κρύψει ἡ μήτηρ τοῦ τὸν βραδύτερον τυράννον Κορίνθου γενόμενον Κύψελον, ὅταν οἱ ἀριστοκρατικοὶ τῆς Κορίνθου ἐζήτουν νὰ τὸν φονεύσωσι. Τοιαῦτα ἡ ὅμοια σκεύη ἐξάπαντος ὑπῆρχον καὶ ἄλλα πολλὰ. Σήμερον ἀκόμη ἐκ τῶν ἐλαχίστων λειψάνων, τὰ ὁποῖα διεσώθησαν, δυνάμεθα νὰ παρακολουθήσωμεν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐλληνικῆς τέχνης καὶ βιομηχανίας ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων· δυνάμεθα ν' ἀποδείξωμεν ἐπιρροὴν ξένων λαῶν, προηγηθέντων τοῦ ἐλληνικοῦ ἐν τῷ πολιτισμῷ, τῶν Ἀσσυρίων, Αἰγυπτίων καὶ πρὸ πάντων τῶν Φοινίκων· δυνάμεθα ἐν ὀλίγον μεταγενεστέροις χρόνοις νὰ διακρίνωμεν ἐν τῇ καθαρῇ ἐλληνικῇ τέχνῃ διαφόρους ἐποχὰς καὶ διαφόρους ρυθμούς. Λεπτομερεστέρᾳ ἀνάλυσις τῶν διαφορῶν τούτων δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γείνη ἐνταῦθα· εὐνόητον ὅμως εἶναι, ὅτι, ἀφοῦ τὰ ἀφιέρωματα ἤρχοντο ἐκ τῆς ἰδίας Ἑλλάδος, τῆς Σικελίας καὶ Ἰταλίας, τῆς Μασσαλίας, τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Ἀσίας καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, οἱ δὲ αὐτὰ ἀφιε-

ροῦντες ἦσαν τὸ πλεῖστον μὲν πλούσιοι ἰδιῶται, ἐν μέρει ὅμως καὶ πόλεις ἢ ἡγεμόνες, εὐνόητον εἶναι λέγω, ὅτι συνηθροίζοντο ἐνταῦθα δείγματα τῶν καλλίστων τεχνουργημάτων, ὅσα παρήγε τὸ ἐλληνικὸν πνεῦμα. Οὕτως, ἐξακολουθούσης τῆς συσσωρεύσεως ταύτης ἐπὶ αἰῶνας, ἡ Ὀλυμπία κατέστη μέγιστον μουσεῖον τῶν ἀρίστων καλλιτεχνικῶν ἔργων καὶ συγχρόνως διαρκὲς ἐκθεσις βιομηχανικῶν προϊόντων πασῶν τῶν χωρῶν, ὅπου κατῴκουν Ἕλληνες. Τοῦτο, ἂν καὶ δὲν διδεται συνήθως μεγάλη προσοχὴ εἰς αὐτό, εἶναι ὅμως ἄξιον πολλῆς μελέτης. Γνωστὸν εἶναι πόσον πυρετωδῶς ἐργάζονται σήμερον ἐν Εὐρώπῃ, ἵνα δώσωσι καλλιτεχνικὴν χροῖαν εἰς τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα, ἵνα μεταγγίσωσιν ἀπὸ τῶν ὠραίων τεχνῶν πνεῦμα καὶ μορφήν εἰς τὴν ἐπιπλοποιάν, τὴν μεταλλουργίαν, τὴν χρυσοχοίαν, τὴν ἀγγειοπλαστικὴν, τὴν κοσμηματογραφίαν, εἰς τὰ μυρία ἀντικείμενα τῆς καθημερινῆς χρήσεως. Ἐκθέσεις τοπικαὶ καὶ γενικώτεραι συχνὰ ἐπαναλαμβάνονται, μουσεῖα εἰδικὰ περιλαμβάνοντα δείγματα χειροτεχνημάτων διαφόρων λαῶν καὶ ἐποχῶν, σχολεῖα, ἐν οἷς διδάσκεται πρακτικὴ αἰσθητικὴ καὶ αἱ ὠραῖαι τέχναι ἐφηρμοσμέναι εἰς τὴν βιομηχανίαν — πάντα ταῦτα τὰ ἰδρύματα, ἐν οἷς πρωτεύουσιν ἡ Ἀγγλία, ἡ Γαλλία, ἡ Γερμανία καὶ τὸ Βέλγιον, ἓνα σκοπὸν ἔχουσι, τὸν σκοπὸν ὃν ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἡ Ὀλυμπία, οἱ Δεῖφοι καὶ ἄλλα τινὰ ἱερὰ ἐξεπλήρουν σχεδὸν ἄνευ συνειδήσεως. Καὶ τοῦτο δὲ ἀκριβῶς εἶναι τὸ σπουδαῖον καὶ μοναδικὸν ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ὅτι ἐκ τύχης τινὸς ἡ θείας προνοίας ἀφορμὴν λαβόντα καὶ τρεφόμενα διαρκῶς ὑπὸ τῆς εὐσεβείας καὶ τοῦ πρὸς ἐπίδειξιν ἔρωτος, ἐσχηματίσθησαν τοιαῦτα κέντρα, πραγματικαὶ ἐστὶναι, ἀπὸ τῶν ὁποίων αἱ ἀκτίνες τῆς τέχνης ἐφώτισαν ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐξωράισαν τὸν βίον. Τὰ ἀναθήματα ἐπέμποντο ἐνταῦθα μόνον ὡς δείγματα τῆς εὐγνωμοσύνης τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς θεοὺς· ἀλλ' ἐπήνερχον ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα οἱ εὐλαβεῖς ἐκείνοι ἀνθρώποι ποτὲ δὲν εἶχον φαντασθῆ· δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι οἱ θεοὶ, ἀνταμειβόντες τὴν εὐσέβειαν τοῦ λαοῦ, ἠθέλησαν νὰ θαυματοουργήσωσι δι' αὐτῶν τούτων τῶν ἀναθημάτων, καὶ τῷ ὄντι θαυματούργησαν· διότι οὐδὲν ἔθνος κατάρθωσεν ἀκόμη νὰ διαπλάσῃ, ὡς τὸ ἐλληνικόν, ὁλόκληρον τὸν βίον του τόσον καλλιτεχνικῶς· καὶ τὰ ἐλάχιστα πράγματα καὶ τὰ μᾶλλον ἀσήμαντα, εἶναι καθ' ἑαυτὰ ἔργα τέχνης τέλει. Πόσον δὲ τοῦτο συνετέλεσε πρῶτον μὲν εἰς τὸν ἐκπολιτισμὸν αὐτοῦ τοῦ τόπου, ἀκολούθως δὲ καὶ εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ οἰκονομικὴν κατάρτησιν τῶν ξένων χωρῶν εἶναι βεβαίως τοῖς πᾶσι γνωστόν.

Πραγματικὴ ἐκθεσις κατὰ τὴν σημερινὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως ἦτο ἡ Ὀλυμπία καὶ διότι αἱ νεώταται ἐφευρέσεις ἐνταῦθα πρῶτον ὑπεδεικνύοντο· διότι ἐν τῇ ἀρχαιότητι, ἥτις δὲν κατεῖχε τὰ σημερινὰ μέσα διαδόσεως τῶν γνώσεων καὶ εἰς ἣν ὁ τύπος ἦτο ἄγνωστος, ἕκαστος ἐφευρέτης

νέας τέχνης ἢ νέας τινὸς μεθόδου ἐξέθετε τὸ ἔργον του ἐν τινι ἱερῷ, ἐνθα συνήρχοντο πολλοὶ ἄνθρωποι· ποῦ δὲ συνήρχοντο πλείονες ἢ ἐν Ὀλυμπίᾳ; οἱ συγγραφεῖς ἀναφέρουσι περὶ πολλῶν φιλοσόφων, ῥητόρων καὶ ἱστορικῶν, ὅτι ἀνεγίνωσκον τὰ ἔργα των ἐν Ὀλυμπίᾳ πρὸ τῆς συνηγμένης Ἑλλάδος· ἐὰν αὐτοὶ ἐνόμιζον τοῦτο ἀναγκαῖον, ἵνα γένωσι ταχέως γνωστοί, πολὺ ἀναγκαϊότερον θὰ τὸ εὗρισκον βεβαίως οἱ τεχνῖται καὶ οἱ ὅμοιοι αὐτοῖς.

Πλείονα περὶ τοῦ θέματος τούτου εἶναι, ὑποθέτω, περιττά· ἡ σπουδαιότης τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων διὰ τὴν ἀρχαιότητα εἶναι καταφανής. Ἐξ ἰδωμένων τῶρα τί ἐκ τῆς μεγάλης ταύτης ἐκθέσεως ἐσώθη μέχρις ἡμῶν. Ἀγάλματα ἐκ μαρμαρίου ἀναλόγως πολὺ ὀλίγα· ὁ Ἑρμῆς τοῦ Πραξιτέλους, ἡ Νίκη τοῦ Παιωνίου, τὰ ἀετώματα καὶ τινες μετόπαι ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς, τεμάχια ἐκ τοῦ ἀετώματος τοῦ θησαυροῦ τῶν Μεγαρέων, εἴκοσι περίπου βωμικοὶ ἀνδριάντες, μεταξὺ τῶν ὁποίων οἱ τοῦ Κλαυδίου, τοῦ Τίτου καὶ τοῦ Ἀδριανοῦ, καὶ τινὰ ἄλλα μικροτέρας ἀξίας. Τὰ λοιπὰ ἢ κατεστράφησαν ὑπὸ τῶν χριστιανῶν καὶ τῶν βαρβάρων, ἢ μετεβλήθησαν εἰς ἄσβεστον. Ἐκ τῶν ἐκ μεταλλοῦ ἀγαλμάτων καὶ λοιπῶν ἀντικειμένων ἐσώθη μόνον ὅ,τι ἐγκαίρως ἐκρύβη εἰς τὰ ἔγκατα τῆς γῆς. Ταῦτα εἶναι μικρά καὶ λίαν ἀρχαῖα χαλκᾶ ἀντικείμενα, τὰ ὅποια ἢ ὅλως τυχαίως ἢ ἐν ἐξαίρετικαῖς περιστάσεσι π. χ. πυρκαϊαῖς, σεισμοῖς κτλ. ἢ τέλος ἄλλως πως ἐκαλύφθησαν ὑπὸ τῶν χωμάτων ἐνωρί, ὥστε ὅτε ἤλθον οἱ χριστιανοὶ καὶ οἱ βάρβαροι νὰ λεηλατήσωσι τὸν ἱερὸν τόπον δὲν ὑπῆρχον πλέον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς. Οὕτως ἐξηγεῖται ἡ μεγάλη ἀρχαιότης καὶ σχετικῶς ἡ μικρὰ ἀξία αὐτῶν· τὰ μεγαλύτερα ὅμως καὶ καλλίτερα καὶ ἐν γένει τὰ νεώτερα, ὅσα ἐφυλάττοντο εἰς τοὺς ναοὺς καὶ τοὺς θησαυροὺς, αὐτὰ ἐννοεῖται ὅτι ἠρπάγησαν. Ἀναλόγως λοιπὸν τῶν ὅσων ὑπῆρχόν ποτε ἐν τῇ Ἀλτεῖ τὰ σωζόμενα εἶναι μηδαμινά· ἀλλὰ σήμερον ἔχουσι φυσικὰ καὶ αὐτὰ μεγάλην ἀξίαν.

Εἶναι δέ, ὡς εἵπομεν, πάντα σχεδὸν χαλκᾶ καὶ συνίστανται εἰς διάφορα ἀγαλμᾶτα ἀνθρώπων καὶ ζώων, εἰς περικεφαλαίας, λόγχας καὶ περικνημίδας, εἰς λέβητας καὶ τρίποδας, εἰς σταθμά, ἐλάσματα δι' ὧν ἦσαν ἐνδεδυμένα ζῦλινα μέρη σκευῶν κτλ. Τὰ ἀγαλμᾶτα τῶν ἀνθρώπων καὶ ζώων εἶναι πάντα πολὺ μικρά, μόνον μία κεφαλὴ ἀθλητοῦ σφᾶ καὶ πολὺ καλῆς τέχνης εἶναι φυσικοῦ μεγέθους, πρὸς δὲ πόδες τινὲς καὶ βραχίονες· ἐπίσης μία κεφαλὴ βοός· ἐν κέρασιν καὶ ἐν οὖς. Τοιαῦτα ἐν συνόψει τὰ εὐρήματα. Οὐχ ἦν τὸ μουσεῖον τῆς Ὀλυμπίας θὰ ἦναι πάντοτε ἐν τῶν καλλίστων. Ὁ Ἑρμῆς, ἡ Νίκη, τὰ ἀετώματα καὶ αἱ μετόπαι εἶναι ἔργα πρώτης τάξεως, μεταξὺ δὲ τῶν χαλκῶν εἶναι πολλὰ ὅλως μοναδικά· πάντα δὲ ὁμοῦ ἔχουσι τὸ προτέρημα, ὅτι ἀποτελοῦσιν ἐν σύνολον καὶ ἐν τῷ συνόλῳ των ἀναπαριστῶσιν ἀτελῶς μὲν, ἀλλ' ὅμως ἱκανῶς διὰ τὸν προσεκτικόν

παρατηρητὴν τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα, τὰς δοξασίας, τὸν τρόπον τῆς λατρείας, τὴν κατὰ τὴν τέχνης κλπ. ὀρισμένων ἀνθρώπων καὶ ὀρισμένων ἐποχῶν· πολλὰ ἀντικείμενα, τὰ ὅποια καθ' ἑαυτὰ δὲν θὰ εἶχον μεγάλην ἀξίαν, ἀποκτῶσι τοιαύτην ἐν τῷ συνόλῳ, ἐν ᾧ ἄλλα καλλιτεχνικώτερα ἐν ἄλλοις μουσεῖοις χάνουσι μέρος τῆς ἀξίας των, διότι εἶναι μεμονωμένα, διότι ὁ τόπος τῆς εὐρέσεώς των, ἡ χρῆσις των, ἡ ἐποχὴ των, ἡ σχέσις των τέλος πρὸς ἄλλα δὲν εἶναι γνωστή. Ἐνταῦθα τὸ ἐν ἐξηγεῖται διὰ τοῦ ἄλλου.

Ἐνεκὰ τῆς ὅλως ἰδιαιτέρας ταύτης φύσεως τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀρχαιοτήτων δὲν δύναμαι νὰ κατακρίνω τὸ μέτρον, καθ' ὃ αὐτὰι πρόκειται νὰ μείνωσιν ἐνταῦθα ἡνωμένοι καὶ πλησίον τῶν κτιρίων, παρὰ τὰ ὅποια εὐρέθησαν. Τὸ μουσεῖον, ἐν ᾧ θὰ κατατεθῶσιν, ἔσται ἑτοιμον μετὰ ὁκτῶ ἢ δέκα μῆνας· οἰκοδομεῖται δὲ ἐν ῥυθμῷ ἑλληνικῷ κατὰ σχέδιον ἀπλοῦν ἀλλ' ὠραῖον. Εὐχόμεθα μόνον καὶ ἡ διακόσμησις ἢ τε ἐσωτερικὴ, δηλαδὴ χρωματισμοὶ καὶ ἐπιπλα, καὶ ἡ ἐξωτερικὴ, δένδρα καὶ λοιπά, νὰ ὦσιν ἀνάλογα πρὸς τὸ οἰκοδόμημα, ἀνάλογα πρὸς τὴν χαρίεσσαν πέριξ φύσιν.

X. T.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

(6 Ἀπριλίου)

ΕΚΚΛΗΣΙΑ.—Τὰ Ἅγια Θεοφάνεια.

ΙΣΤΟΡΙΑ. — 1823. Μάχη περὶ τὴν Ἀκράταν.

Ἐνθ' ἐπέκειτο ἐμφύλιος ῥήξις μεταξὺ Χαραλάμπη καὶ Πετμεζῶν εἰς ὁροπέδιον τι ἄνω τῶν Καλυβίων τῆς Ἀκράτας, ἐθεάθη ἀπροσδοκῆτως τουρκικὸς στρατὸς διαβαίνων τὸν κάτωθεν ποταμόν. Τὰ πάθη ἀπεκοιμήθησαν, ἐνωθέντες δὲ οἱ ἀντιμαχόμενοι μετὰ τῶν πρὸς συμφιλῶσίν των προσδραμόντων Ζαῖμην, Σολιῶτον καὶ Θεοχαροπούλου κατετρόπωσαν τοὺς Τούρκους.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

[Ἡ ἄρσις, καὶ τὸ Ἀβελικὸν πρόγραμμα — Ὁ Στρατηγὸς Πίσσας — Ὁ καλλιτεχνικὸς διαγωνισμὸς τῆς Σύρου — Ὁ Σύλλογος τῶν Μικρασιατῶν — Ἡ Ἐταιρεία τῶν φίλων τοῦ λαοῦ — Τὰ συγχαρητήρια καὶ ἡ ποίησις.]

Δύο κυρίως ἐντυπα ἐφείλκυσαν κατ' αὐτὰς τὴν προσοχὴν τῶν διαβαστῶν, τοιχοκολλημένων μεταξὺ τῶν θεατρικῶν προγραμμάτων καὶ τῶν *ρεκλαμῶν* τῶν περιοδικῶν· τὸ περὶ ἄρσεως τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας πολυθρύλητον διάταγμα καὶ τὸ πρωτοφανὲς *αὐλικὸν πρόγραμμα* καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἦτο ἤδη γνωστὸν ἐκ τῶν καθημερινῶν φύλλων πρὶν στοιχειοθετηθῇ, τοῦ δευτέρου ὅμως ὁ ξενίζων τίτλος δὲν ἀνεγνώσθη τόσον εὐμενῶς, διότι ὁ λαὸς συνείθεσε νὰ ἀναγνωρίσῃ ὡς ἐξουσίαν τὴν βασιλείαν καὶ οὐχὶ τὴν αὐλήν, μὴ σεβόμενος—ὁ ἀχάριστος! — οὐδὲ τὰ προτερήματα, ἅτινα ὁμολογουμένως περικουμοῦσι τοὺς κυκλοῦντας τὸν θρόνον. Τὸ

αὐτὸ συμβαίνει περίπου καὶ εἰς τὴν θρησκείαν μας· ὁ ἑλληνικὸς λαός, ὡς λέγει καὶ πού ἂν δὲν ἀπατώμεθα ὁ μέγας Μένδελσων, ἐνθ' ἀγαπᾷ τὴν θρησκείαν του, δὲν χωνεύει τοὺς λειτουργοὺς αὐτῆς.

Ὁ χρονογράφος, ὅστις ἡμέραν τινὰ θὰ ἀναδιφήσῃ τὰ ἑορταστικὰ γεγονότα τῆς ἐβδομάδος ταύτης, μετὰ σεβασμοῦ καὶ συγκινήσεως θὰ ἀναγνώσῃ τὸν θάνατον τοῦ γηραιοῦ στρατηγοῦ Πίσσα, ἑνὸς ἐκ τῶν ὀλιγίστων ἐπιζησάντων ἐνδόξων καὶ γνησίων ἀγωνιστῶν. Τοῦ Πίσσα ἡ γενναιότης, ἡ ἀκεραιότης καὶ ἡ φιλοστοργία, καὶ ἐν γένει ὁ ἐνάρετος καὶ ἀμεμπτος βίος, δύνανται νὰ ἐμπνεύσωσι πάντα, ὅστις θέλει νὰ διαπαιδαγωγῇ τὸν λαὸν λαμβάνων ἐκ τῆς κοινωνίας ἀληθὲς ὑπόδειγμα καὶ ἀναλύων τὸν χαρακτήρα του ἐν φιλολογικῷ ἔργῳ. Τὰ προτερήματα τοῦ Πίσσα ἐκτιμῶσα καὶ ἡ «Ἐβδομάς» κατέλεξεν αὐτὸν μεταξὺ τῶν εὐαρίθμων συγχρόνων ἐπιφανῶν Ἑλλήνων, οὓς ἠθέλησε νὰ καταστήσῃ γνωστοὺς κυρίως εἰς τὴν ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος Ἑλλάδα.

Καὶ μολαυτὰ ὑπῆρξαν πολλοὶ καὶ ἐν Ἀθήναις ἀγνωστοὶ τὸν Πίσσαν, ὅπως ἡγνόουν καὶ τὸν Μομφερράτον, καὶ πάντα ἄλλον, ὅστις περιφρονῶν τὸν πάταγον, ἢ μάλλον μὴ ἔχων ἀνάγκην αὐτοῦ ὅπως δοξασθῇ, ἀποσύρεται, μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἱερῶν καθηκόντων, ἅτινα προωρίσθη νὰ ἐκπληρώσῃ ἐπὶ τῆς Γῆς.

Ὑπ' ὅλας τὰς ἐπόψεις πρωτότυπος θὰ εἶνε ὁ διαγωνισμὸς τῆς Σύρου πρὸς ἀνέγερσιν ἀνδριάντος τοῦ Ναυάρχου Μιαούλη, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ αὐδίου Σταματίου Πρωτοῦ. Ἄνευ οὐδεμιᾶς διατυπώσεως, ἐκηρύχθη ξηρά, ξηρά, ὅτι ὁ διαγωνισμὸς ἀρχεῖται τότε καὶ λήγει τότε. Ἀλλὰ ποῖος θὰ διαγωνισθῇ μετὰ τὰ διατρέξαντα κατὰ τοὺς καλλιτεχνικοὺς τοῦ Πανεπιστημίου διαγωνισμοὺς; ποῖος δὲ θὰ κρίνῃ τὰ ἔργα;

Ἄν ἡ Σύρος ἐπιθυμῇ νὰ κοσμηθῇ διὰ τοῦ ἀνδριάντος τοῦ μεγάλου τῆς Ἑλλάδος τέκνου ὀφείλει ἢ νὰ ἀναθήσῃ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἀνευ διαγωνισμοῦ εἰς τινὰ τῶν ἀνεγνωρισμένων ἤδη Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν, ἢ νὰ προκηρύξῃ διαγωνισμὸν καθ' ὅλους τοὺς τύπους—ὀρίζουσα καὶ μικρὰν ἀποζημίωσιν δι' ἐκείνους, ὧν τὰ ἔργα δὲν ἠθελον θεωρηθῇ ἀνάξια προσοχῆς— νὰ ἀποστείλῃ δὲ τὰ προπλάσματα ὅπως κριθῶσιν εἰς τινὰ εὐρωπαϊκὴν ἀκαδήμειαν.

Ἐς φρεσθῶμεν τῶν ἀνδρῶν τοῦ ἐνδόξου παρελθόντος! καὶ ἀφοῦ μυριοτρόπως ἐνόσφῃ ἔζων τοὺς ἐπικράναμεν, ἀφοῦ οὐδὲ τοὺς τάφους αὐτῶν ἐσεβάσθημεν, τοῦλάχιστον ἅς μὴ παραδώσωμεν τὴν μορφήν αὐτῶν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν μελλουσῶν γενεῶν τερατωδῶς παραμεμορφωμένην.

Ὅτε πρὸ δύο περίπου ἐτῶν Μικρασιατῶν σπουδασταί, δειλοὶ, δειλοὶ συνελθόντες, ἀπετέλεσαν τὸ σωματεῖόν των, τὴν μετριόφροναν καὶ σεμνὴν *Λέσχην τῶν Μικρασιατῶν Σπουδαστῶν*, βεβαίως δὲν ἤλ-

πιζον οὐδ' αὐτοὶ ὅτι ἐντὸς τοσούτου μικροῦ διαστήματος ἤθελον μορφώσῃ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ γνωστοῦ αἰσθηματικοῦ καὶ ἐνθουσιαστοῦ κ. Φιλοποίμενος Παρασκευαίδου σύλλογον ἐθνικῆς καὶ ἀνδρικής, τὸν «Φιλεκαπαιδευτικὸν σύλλογον τῶν Μικρασιαστῶν», σκοποῦντα τὴν διάδοσιν τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων ἀνὰ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ τὰς νήσους αὐτῆς.

Ὁ σκοπὸς οὗτος θέλει ἐπιτευχθῇ τῇ συστάσει ἐκπαιδευτηρίων καὶ ἐνισχύσει τῶν χρυζόντων τοιαύτης τῇ ἐκπαιδεύσει ἀπόρων νέων καὶ νεανίδων ὑπὸ τῶν ἐκπαιδευμένων ὅτι θὰ διδάξωσιν ἀνὰ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ τῇ ἐκδόσει περιοδικῶν συγγραμμάτων.

Εὐτυχῆς λογίζεται ἡ «Ἐβδομάς» διότι, τὸ ἐφ' ἑκστῇ, ὑπεστήριξε τὰ πρῶτα βήματα τῆς Ἀσιατικῆς Δέσσης, παραλαβοῦσα πρὸς δημοσίευσιν καὶ τὰς καλλίστας τῶν ἐν αὐτῇ ἀναγνωσθεῖσων διατριβῶν, ἀπορροῦσας ἐκ πλήρους γνώσεως τοῦ τόπου καὶ τῶν πραγμάτων, ὧν τὴν διασκευὴν ἀνέθηκε τῷ κ. Ἰωάννῃ Βαλαδάμῃ.

Προσεχῶς θέλει δημοσιεῖσθαι ἐν τῇ «Ἐβδομάδι» καὶ ἡ «περὶ Λειψισίου τῆς Λυκίας» ἀξιόλογος διατριβή.

Συγχρόνως μετὰ τοῦ κανονισμοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις φιλεκαπαιδευτικοῦ Συλλόγου τῶν Μικρασιαστῶν ἐλάβομεν καὶ τὸ ἸΒ' φυλλάδιον τῆς «Ἐταιρείας τῶν φίλων τοῦ λαοῦ» περιέχον τὰ τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν ἐταίρων κατὰ τὸ ἔτος 1884, τοὺς εὐεργέτας τῆς, τοὺς ἰδρυτάς τῆς, τὴν λογοδοσίαν τοῦ Διοικητικοῦ συμβουλίου, πίνακα τῶν τακτικῶν ἐταίρων κλ.

Ἡ ἐν λόγῳ Ἐταιρεία, μὴ παρεκκλίνουσα τοῦ σκοποῦ τῆς ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς τῆς, εἶνε ἐκ τῶν ὀλιγίστων ἂν μὴ μοναδικῶν σωματείων, ἅτινα ἐργάζονται ἀνεῦ ἐπαγγελιδῶν καὶ πατάγῳ.

Μεταξὺ τῶν ἰδρυτῶν τῆς καταλέγονται ὁ Ἀλέξανδρος Ἀ. Σούτζος, ὁ Μάρκος Δραγούμης, ὁ Παναγιώτης Ῥομπότης, ὁ Νικόλαος Α. Μαυροκορδάτος, ὁ Νικόλαος Π. Δηλιγιάννης καὶ ἄλλοι. Καίτοι τὸ δέκατον ἑνῶτον διανύουσα ἔτος, πέντε ἀντήλλαξε προέδρους τοὺς Ἀλέξανδρον Γ. Σούτζον, Κωνσταντῖνον Ν. Δόσιον, Νικόλαον Δραγούμην, Ἀλέξανδρον Ἀ. Σούτζον καὶ Χρήστον Νικολαΐδην Φιλαδελφέα τὸν καὶ ἤδη πρόεδρον, τὸν φιλοπρόδον γέροντα, τὸν συγκεντρῶσαντα πάσας τὰς ὑπολειπομένας αὐτῷ δυνάμεις ὑπὲρ τοῦ σωματείου, ὑπὲρ ἐπαξίως ἐκπροσωπεῖ.

Εἰς τὰ ἐσπερινὰ μαθήματα τῆς Ἐταιρείας τῶν φίλων τοῦ λαοῦ συρρέουσι πάσης τάξεως ἄνθρωποι προσεκτικῶς ἀκροώμενοι τῶν διαφόρων μαθημάτων, διδασκομένων εἰς γλώσσαν εὐληπταν καὶ ὁμαλὴν κατὰ τὸ ἔτος δὲ τοῦτο διδάσκονται καθ' ἑκάστην ἀπὸ τῆς 7ης μέχρι τῆς 8ης ὥρας ἡ ὑγιεινὴ, ἡ ἐλληνικὴ ἱστορία, ἡ γεωγραφία, ἡ πρακτικὴ γεωμετρία, ἀρχαὶ τοῦ δικαίου καὶ ἰδίως τὰ καθήκοντα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολίτου, ἡ κοσμογραφία καὶ γεωγραφία, στοιχεῖα τῆς οἰκοδομικῆς καὶ ἀρχιτεκτονικῆς, ἡ λειτουργικὴ καὶ ἡ χριστιανικὴ ἠθική, ἡ τεχνολογικὴ χημεία καὶ στοιχεῖα φυσικῆς, ἡ

καταστιχογραφία καὶ διπλογραφία ἡ ἐξηγήσεις τοῦ Ἀγίου Εὐαγγελίου, μαθήματα περὶ βιομηχανίας, ἡ ἱστορία τοῦ ἐμπορίου καὶ ἡ ἱχθυογραφία καὶ κοσμηματογραφία.

Χαρίζομεν δέκα φιλολογικοὺς συλλόγους, ὅπως ἀποκτήσωμεν μίαν ἐτι ἐταιρείαν τῶν φίλων τοῦ λαοῦ.

Πολὺ ὀλίγον εἰργάσθημεν κατὰ τὰς Ἀγίας ταύτας ἡμέρας, κατεγινόμεθα δὲ εἰς τὸ νὰ δίδωμεν καὶ λαμβάνωμεν τὰ ἀπαραίτητα συγχαρητήρια, ἅτινα ἀμφιβάλλομεν ἂν δύνανται νὰ δικαιολογηθῶσιν ἀποχρώντως. Ἡ εὐθύμια, ἥτις οὐδὲ κατὰ τὰς κρίσιμωτάτας περιστάσεις ἐγκαταλείπει τὸν Ἕλληνα, διέλαμπεν εἰς τὰς ὁφείας πάντων, προπεμπόντων τὸν νεκρόν, ὅστις, οὐδὲ κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν ἐλπίζει νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ζωὴν. Μόνῃ ἡ ποίησις ἐφέτος δὲν ἀντεπροσωπεύθη ἐπαρκῶς, μάτην δὲ κατήλθομεν μέχρι τῶν ἐμμέτρων συγχαρητηρίων ὅπως ἀνυμνωμέντι ἀναγραφῆς ἄξιον, οὐδὲν ἀποκομίσαντες ἐκ τῆς τοιαύτης ἐρευνῆς εἰμὴ μόνον ὅτι «ὁ φωταγωγὸς τῆς πόλεως» ὁ ὑπογράφόμενος καὶ «φανοκόρος» εἶναι, οὐχὶ ἀνακριβῶς ἴσως ὁ «Προμηθεὺς» τῆς ἐποχῆς μας, καὶ ὅτι ὁ μοναδικὸς «καπνοδοχοκαθαριστής Ἀθηναίων καὶ Πειραιῶς» «ἐν ἔτος ἔχει ἀνιπτος» ὅπερ παρέχει ἡμῖν τὴν ὑπόνοιαν μήπως καὶ τὸ 1886 τὸν εὖρη τοιοῦτον.

ΕΒΔΟΜΑΣ

Σάββατον. Ἐκηρύχθη ἡ λήξις τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐνταῦθα κακοῦργιοδικείου. — Ἀφίκετο, ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς ἐν Παρίσις «Προεσφλητικῆς Τραπέζης», ὁ γάλλος μηχανικὸς κ. Mérie, μετ' ἐτέρου τινὸς μηχανικοῦ, ὅπως μελετήσωσι τὰς αἰδηροδρομικὰς γραμμὰς Πειραιῶς Λαρίσης — Θεσσαλονίκης καὶ Ναυπλίου. — Τριπόλεως — Καλαμῶν, τὴν στρώσιν των ὁποίων ἡ κυβέρνησις σκοπεῖ νὰ ἐκχωρήσῃ εἰς ἑταιρείαν τινά. (Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς ἐν λόγῳ Τραπέζης, ἅμα ἀφικόμενος, ἔσχε μακρὰν μετὰ τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ συνέντευξιν. — Ἡ ἀτμομητολίς «Πάραλος» διετάχθη ὅπως μεταφέρῃ εἰς Κέρκυραν τὸν νεκρόν τοῦ ἀειμνήστου Π. Βράτλα Ἀρμένῃ.

Κυριακὴ. Ἡ ἀναλαβούσα τὴν μεταφορὰν καὶ πώλησιν τοῦ πετρελαίου, τῶν πυρεθίων καὶ τῶν παιγνιοχάρτων ἑταιρεία ὑπεχρεώθη ὅπως ἀπὸ τῆς 25 Ἰανουαρίου ἀρξῇται συγχρόνως τῆς πωλήσεως αὐτῶν ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν, ὅπου ἀνέλαβε νὰ διατηρῇ ἀποθήκας. — Ἡρξάτο ἐν τῷ ἐνταῦθα θεάτρῳ τῶν παραστάσεων αὐτοῦ ὁ δὲ τὸν κ. Ν. Λεκατσῶν θίασος διὰ τοῦ «Ρισελιέ», οὗτινος ὑπῆρξεν ἔκτακτος ἡ ἐπιτυχία.

Δευτέρα. Ἀνεχώρησεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁ ἐπὶ τινὰ χρόνον διατρίψας ἐνταῦθα νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ ἡμετέρου βασιλέως πρίγκιψ Βαλδεμάρ, κομίζων πρὸς τὸν Σουλτάνον τὸ ἀπονεμηθὲν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ βασιλέως Χριστιανοῦ παράσημον ἑπανακάμπτει δ' ἐκεῖθεν προσεχῶς. — Ἀπεβίωσεν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁ Κωνσταντῖνος Κ. Καμπούρογλος πατὴρ τοῦ ἡμετέρου συναδέλφου καὶ δημοφίλου συντάκτου τῆς «Ν. Ἐφημερίδος» κ. Ἰωάν. Κ. Καμπούρογλου.

Τρίτη. Ἐδημοσιεύθη τὸ περὶ ἄρσεως τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας τῶν τραπεζικῶν γραμμάτων τῆς Ἑθνικῆς Τραπέζης διάταγμα. — Ἀπεβίωσεν ὁ στρατηγὸς Εὐδοκίμης Πίσσας, ἀγωνιστῆς, ἐγένετο δ' ἡ κηδεία αὐτοῦ δημοσίᾳ δαπάνῃ. Ἐπὶ τοῦ νεκροῦ κατετέθησαν πολυάριθμοι στέφανοι. Ὀμίλῃσαν δ' ἐξάραντες τὸν βίον τοῦ μεταστάντος οἱ κ. κ. Φίλιπ. Παρασκευαΐδης, Λα-

παθιώτης, καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Μαντινείας. — Διαφεύδεται ὅτι ἡ βασιλόπαις Ἀλεξάνδρα μνηστεύεται τὸν ἐνταῦθα διατρίβοντα μέγαν δοῦκα Παῦλον τῆς Ῥωσσίας. — Δι' ἀποφάσεως τοῦ ἱατροσυνοδίου ἡλαττώθη ἡ καθαριὸν διὰ τὰς ἐκ Γαλλίας καὶ Τυνίδος προσελεύσεις εἰς ἐικοσιτετράρων ἐπιτηρητικὴν, εἰς τριήμερον δὲ διὰ τὰς ἐξ Ἰταλίας καὶ Ἰσπανίας.

Τετάρτη. Παρὰ τῷ ἀρχηγῷ τῆς ἐκπαιδευτικῆς ναυτικῆς ἀποστολῆς ὑποναυάρχῳ κ. Λεξέν ἀπεσπάσθη ὁ ἀντιπλοίαρχος κ. Κωνσταντῖνος Σαχτούρης.

Πέμπτη. Τηλεγραφικῶς ἡγγέλη ὅτι τὰ χρεώγραφα τοῦ νέου δανείου τῶν 170,000,000 εἰσῆχθησαν εἰς τὸ χρηματιστήριον τῶν Παρισίων.

Παρασκευή. Κατὰ τὸν προσεχῆ Μάρτιον προσκαλεῖται ἡ ἐφεδρεία ὑφιστάμενου πρὸς σύστασιν στρατοπέδου ἐκγυμνάσεως τῆς θέσεως τῶν Ἀθηνῶν Γουδί' πρὸς τοῦτο δ' ἐργάζεται ὁ στρατηγὸς Βοσσέρ. Ὑπολογίζεται ὅτι θὰ συγκεντρωθῶσιν 25,000 στρατοῦ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σύνοψις ὠφελιμωτάτη πρὸς ταχυτέραν ἐκμάθησιν τῆς γαλλικῆς γλώσσης ὑπὸ Φιλίππου Κορναῖ. 1885. Τυπογραφεῖον Γ. Σταυριανοῦ. Καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ γαλλικὴ γλώσσα θεωρεῖται ἀπαραίτητον συστατικὸν καὶ τῆς στοιχειωδὲς ἐκπαιδεύσεως, ἡ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς γλώσσης ταύτης κ. Φιλ. Κρασσᾶ ἐκδοσὶς βοηθητικὸς, συγκεκμημένος ἐξ ὀνοματολογίας, διαλόγων, οἰκογενειακῶν φράσεων, ἰδιωτισμῶν, γωμικῶν, κτλ εὐμεθόδως καὶ καταλλήλως κατεταγμένων εἶναι βεβαίως χρησιμωτάτη συμπλήρωσις τῶν χαρμάτων ἅτινα τυχὼν ἀφίνουσι τὰ πρὸς ἐκμάθησιν τῆς ἐν λόγῳ γλώσσῃς προσκοθέντα βιβλία καὶ οἱ σπουδάζοντες αὐτὴν θέλουσιν ὁμολογῆσαι ὅτι συντελεστικὴν συνδρομὴν παρέχει αὐτοῖς ὁ συγγραφεὺς.

Κανονισμὸς τοῦ ἐν Ἀθήναις Φιλεκαπαιδευτικοῦ συλλόγου τῶν Μικρασιαστῶν 1884. Τυπογραφεῖον, Σ. Κ. Βλαστοῦ.

Ὑπὲρ τῶν Φυλακισμένων Ἡμερολόγιον τῶν Κυκλάδων τοῦ ἔτους 1885 Σύντομος. Τύποις Ρ. Πρίντζη. Τὸ ἡμερολόγιον τοῦτο, ἐξεδόθη ἐν Σύρῳ ὑπὸ φιλανθρωπῶν νέων, ἐξ ἀγαθῶν ἐμπνεομένων διαθέσεων, ὅστινες τὰ ἐκ τῆς πωλήσεως αὐτοῦ ὠφελήματα ἀφιέρωσαν εἰς τοὺς φυλακισμένους τῶν Κυκλάδων, καλὸν ἔργον εἰς οὗ τὴν ἐπιτυχίαν θὰ ἔχωσι τὴν εὐτυχίαν νὰ συντελῶσιν, ἐν μικρῷ, πάντες οἱ ἀναγνώσται αὐτοῦ.

Ἡμερολόγιον τοῦ Χρόνου, τοῦ ἔτους 1885, συνταγὴν ὑπὸ Δ. Καλέμη, τῇ συνεργασίᾳ πολλῶν λογίων. — 1884. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τύποις Ι. Τ. Μαργαρίτου.

Senofonte. Il Primo e il secondo Libro dei Memorabili, l'Apologia di Socrate. Isocrate, Avvertimenti Morali a Demonico è Orazione a Nicocle sul regno. Tradotti in Italiano da Podalirio Petrini, professore di lettere greche nel Liceo pareggiato di Jesi.

Πρακτικὰ τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῆς Ἐταιρείας τῶν Φίλων τοῦ λαοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1884.

Ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ κ. Ἀθ. Πετρίδου ἐν τῷ ἐν Πειραιεὶ ἐκδομένῳ περιοδικῷ «Ἀπόλλωνι» παρατηρήσεις τινὲς ἐπὶ τῇ ἐν τῇ «Ἐβδομάδι» δημοσιευθείσῃ διατριβῇ τοῦ κ. Σ. Παναγιωτοπούλου: «Τίνες ἦλθον κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἐν Ἑλλάδι».

Συμπίδωνος Π. Λάμπρου Ἱστορικὰ μελετήματα κλ. Περὶ τούτων θέλωμεν γράψαι προσεχῶς ἐν ἐκτάσει.

Ἐν τῇ φιλολογικῇ ἐπιθεωρήσει τοῦ 1884 γραφεῖσθαι κατεσκευασμένους ὑπὸ νέου συνεργάτου παρελθόντων νὰ μνημονευθῶσιν ἀξιόλογα τινὰ ἔργα ὡς ἐκ τούτου ἐξαιτούμεθα τὴν συγγνώμην τῶν κυρίων συγγραφέων.

Η ΑΦΕΛΗΣ

[Μυθιστορία τῆς κυρίας Henry Gréville]

Α'

Ὁ Ἰουστίνος Λινιὼν διήρχετο κατὰ μῆκος τὴν ὁδὸν Λαφαγέτ, παρατηρῶν παρὰ τὰς ἐξίεις τοῦ πέριξ αὐτοῦ. Συνήθως ἐπειγόμενος ἐβάδιζε ταχέως, σφίγγων ὑπὸ τὸν βραχίονά του τὸ ἐκ δέρματος καὶ πλήρες ἐγγράφων χαρτοφυλάκιόν του, — ὅπερ γενικῶς εἶναι τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τοῦ ὑπαλλήλου. Ἀλλ' ἡ θαλπερὰ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ Ἀπριλίου προσέτρεπε τοὺς παρισινούς εἰς ματαιοσχολίαν, καὶ ὁ Ἰουστίνος εἶχεν ἀπαλλαγῇ τοῦ χαρτοφυλακίου του, αἰσθανόμενος ἑαυτὸν ἐλαφρότερον. Ἄλλως, τίς δὲν γνωρίζει πόσον ἡ ἐν γωνίᾳ τινὶ τοῦ χαρτοφυλακίου παρουσία ἱκανῶν τραπεζικῶν γραμματίων καθιστᾷ ἐλαφρότερον τὸ βᾶδισμα;

Τὰς τελευταίας πέντε ἡμέρας τοῦ μηνὸς περιπατεῖ τις καταβεβλημένος· ἡ ζωὴ βαρύνει· ἀναλογίζεται τὸν ὑποδηματοποιὸν του, τὸν ῥάπτῃν του, ἕνα σωρὸν ἀνεξοφλήτων λογαριασμῶν, ἐπικρεμαμένων ὡς τόσα ξίφη τοῦ Δαμοκλέους. Πρὸς τὰς 29 τὸ θάρος ἐπανέρχεται. Τὴν 30 ἡ βελτίωσις εἶναι ἐπαισθητοτέρα· τὴν 31 πλέον ἐξερχόμεθα μετὰ τὸ ἐπανωφόριον ἐπιμελῶς κομωμένον, μετὰ τὴν κεφαλὴν ὑψηλὰ, ἀνευ ἀλαζονείας, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ μεγαλοπρεπὲς παράστημα ἀνθρώπου ἔχοντος χρήματα.

Ὁ Ἰουστίνος δὲν ἦτο ὀλιγώτερον τῶν ἄλλων εὐαίσθητος εἰς τὰς συγκινήσεις ταύτας τῆς πρώτης τοῦ μηνός· τοῦ μηνὸς δὲ τούτου τυχόντος Ἀπριλίου, χωρὶς νὰ ἤξευρε διατί, ἠσθάνετο ἑαυτὸν τελείως εὐχαριστημένον. Ἵνα μὴδὲν δὲ ἐλλείπει ἀπὸ τῶν εὐαρέστων τούτων ἐντυπώσεων, ἡ ἡμέρα ἦτο Σάββατον, μετὰξὺ τριῶν καὶ τεσσάρων Μ.Μ. καὶ αἱ γαμήλιοι συνοδεῖται, αἵτινες διηυθύνοντο πρὸς τὸ Δάσος, δὲν ἔπαυον παραλαύνουσαι πρὸ αὐτοῦ, εἰς μακρὰν σειρὰν ὑλοφρακτῶν ἀμαξῶν· ὁ Λινιὼν ἠρήθησε μέχρι πέντε. Αἱ νεόνυμφοι, ἡ μία εὐμορφότερα τῆς ἄλλης, εἶχον τὸ σοβαρὸν ἐκεῖνο ὄφρος, ὅπερ λαμβάνουσιν ἐξερχόμεναι τῆς δημαρχίας μετὰ τὴν τέλεισιν τοῦ πολιτικοῦ γάμου· οἱ συνοδεύοντες αὐτὰς νέοι, φίλοι καὶ συγγενεῖς, ἠδολέσχουν καὶ ἐγέλων κατόπιν των...

Πρὸ πολλοῦ ὁ Ἰουστίνος δὲν εἶχε παρὰ τῇ εἰς γάμον, λαβὼν οὕτω τὸν καιρὸν νὰ λησμονήσῃ τοὺς κόπους καὶ τὰς ἐνοχλήσεις, ἃς ἐπιβάλλει ἡ πυμπὴ αὐτῇ διήλθε διὰ τῆς μνήμης του ταχέως τὸν κατάλογον τῶν φίλων του, ἐβεβαιώθη ὅτι οὐδὲν τοιοῦτο γεγονός ἐπέφωσκεν ἐν τῇ ὁρίζοντι, κατελυπήθη ἐκ τούτου, καὶ παρετήρησεν ἂν καὶ ἄλλαι συνοδεῖται ἤρχοντο ἐκ τῆς ὁδοῦ Λαφαγέτ. . . . Ὅχι, μόνον λεωφορεῖται ἤρχοντο!

Ὁ φίλος ἡμῶν ἐπανέφερε τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου, ἐφ' οὗ δὲν ὑπῆρχον πολλοὶ διαβαταὶ καὶ ὅπου αἱ σκέψεις του πλέον ἢ ἀπαξ ἔρριψαν αὐτὸν ἐπὶ συμπεριπατητῶν, ἐπίσης ἀφηρημένων καὶ μᾶλλον αὐτοῦ πολυασχόλων· ἀνεστένανζε καὶ ἐσκέφθη τὸ βιβλιοπωλεῖον, τὸ ὅποιον εἶ-

χεν αὐξήσει κατὰ μικρὸν τὴν μισθοδοσίαν του.

Εἶναι ἱκανῶς εὐχάριστον νὰ λαμβάνῃ τις ἐτησίως τρεῖς χιλιάδας ἐξακόσια φράγκα ἀντὶ τῶν τεσσάρων χιλιάδων, ἅτινα ἐκέδριζε μέχρι τοῦδε. Ἦτο ἀκόμη ἱκανῶς εὐχάριστον νὰ λαμβάνῃ τρεῖς χιλιάδας ἐξακόσια φράγκα, μετὰ δύο μόνον ἐτη ὑπηρεσίας! Ἐλθὼν ἐκ τῆς ἐπαρχίας του, μετὰ χονδρὴν προφορὰν Σαρανταίου καὶ συστατικὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἀρμόδιον βουλευτήν, ὁ Ἰουστίνος Λινιὼν εἶχε τοποθετηθῇ ἐν τῇ ἁμα παρ' ἐνὶ τῶν μεγαλειτέρων παρισινῶν ἐκδοτῶν, ὅπου ἡ αὐστηρὰ τιμιότης του μετ' ὀλίγον κατέστησεν αὐτὸν ἐπιζήτητον.

Δύο πράγματα ἐχαρκατῆριζον ἰδίως τὸν Ἰουστίνον· ἡ μεγάλη αὐτοῦ χρηστότης καὶ ἡ καλὴ ἰδέα, ἣν εἶχε περὶ ἑαυτοῦ. Αἱ κασταναὶ τοῦ τριῆς ἐκάλυπτον ἀπειρορίστους φιλοδοξίας. Ἐν τῇ καρφενίῳ, ἐκεῖ κάτω, εἰς τὴν Ἀγγουλέμην, ἐνεθουσίαζε διὰ τῆς στρωμνίας του τοὺς νεαροὺς φίλους του.

— ὦ! ἐσύ, θὰ πᾶς ἐμπρός! τῷ ἔλεγον μετὰ βαθείας πεποιθήσεως.

Καὶ τὸ ἐπίστευεν αὐτὸς ἀκόμη περισσότερο ἢ ὅσον τὸ ἐπίστευον ἐκεῖνοι.

Διὰ τίνων μέσων πηγαίνει τις ἐμπρός; Πρέπει νὰ φύγῃ ταχέως, τιθέμενος ὑπὸ ἄτμόν, ἢ νὰ βαδίσῃ προφυλακτικῶς, ὡς τραῖνον ἐμπορευμάτων, ἀρχόμενον νὰ προχωρῇ; Ὁ Ἰουστίνος ἐκλινεν ὑπὲρ τῶν βιαίων μέτρων· θὰ ἐπεθύμει νὰ καταρρίψῃ πάσας τὰς θύρας, τὰς τῶν θεάτρων ἰδίως· ἀλλὰ! . . . Ἀφότου διακεκριμένος κριτικὸς ἐπαναλαμβάνει δώδεκα τοῦλάχιστον φορὰς κατ' ἔτος, ὅτι οἱ νέοι ὀφείλουσαν νὰ σπουδάζουσιν καλῶς τὸ θέατρον πρὶν ἀρχίσουν νὰ κάμνουν οἱ ἴδιοι, οἱ διευθύνται εἶναι πλέον ἢ ποτε ἀπροσπέλαστοι, ἢ τοῦλάχιστον τοῦτο ἐπίστευεν ὁ Ἰουστίνος, καὶ δὲν ἀπεφάσιζε νὰ σπουδάσῃ. Νὰ σπουδάξῃς, ὅταν ἦσαι μεγαλοφυΐα! Νὰ ὑποβάλλῃς τὸν ἑαυτὸν σου ὑπὸ τοὺς ὄρους τῆς τέχνης, ὅταν ἔχῃς τάσεις ὑψηλὰς, ὡς ὁ θόλος τοῦ Πανθέου; Ὅχι! ὁ Ἰουστίνος θὰ ἐδοκίμαζε τὸ θέατρον ἀργότερον, ἀφοῦ κατενίκα πᾶσαν ἀντίστασιν διὰ τινῶν καλῶν βιβλίων.

Τί ἐστὶ καλὸν βιβλίον; ἡρώτα ἑαυτὸν ὁ ἥρωας μας, ἀνερχόμενος τὴν ὁδὸν Λαφαγέτ. Βιβλίον καλογραμμένον; Ὅχι· διότι πολλὰ καλογραμμένα βιβλία εἶναι πολὺ ὀλίγον καλὰ. Βιβλίον τερπνόν; Οὔτε. Βιβλίον ὠφέλιμον; Φεῦ! παρατηρήσατε εἰς τὰ καταστήματα τῶν παλαιοπωλῶν τὰς μυριάδας τῶν ὠφελίμων, τῶν ἀπαραιτήτων βιβλίων, ἅτινα οὐδεὶς ποτε ἀνέγνωσεν! Ὁ Ἰουστίνος Λινιὼν συνεπέρανεν ἐπὶ τέλους ὅτι ὑπῆρχον δύο εἶδη καλῶν βιβλίων· ἐκεῖνα, ἅτινα ἀνεφέροντο μετ' ἐπαίνων καὶ ἐκεῖνα, ἅτινα ἐπωλοῦντο. Τὸ βιβλίον, ἐν ᾧ ἤθελον συγχωνευσθῇ αἱ δύο αὐταὶ ιδιότητες, θὰ ἦτο ἐξαιρετικὸν βιβλίον.

Ἐν μυθιστόρημα τότε; Ναί, μυθιστόρημα, δὲν εἶναι ἄσχημον. . . Χρειάζεται ὁμως ὑπόθεσις. Ἀλλὰ μήπως ἐλλείπουσιν αἱ ὑποθέσεις; Μόνον εἰς τὰς πέντε ἐκεῖνας

συνοδείας, ἃς εἶχε πρὸ ὀλίγου παρατηρήσει διερχομένους, ὑπῆρχον ἀπαραιτήτως πέντε μυθιστορήματα, ἐν τῷ μέλλοντι καὶ τῷ παρόντι, ἴσως καὶ ἐν ἀμφοτέροις. Τὸ πᾶν ἦτο νὰ τὰ μαντεύσῃ. Ἀλλ' ὀλίγον ἂν ἤθελε νὰ σκεφθῇ ὁ Ἰουστίνος δὲν ἀμφέβαλλεν ὅτι θὰ εὕρισκε δέκα ἀνθ' ἑνός.

Ἀλλὰ τὸ μυθιστόρημα δὲν ἀρκεῖ ὅπως ἀνυψώσῃ ἕνα ἄνθρωπον μέχρι τῶν σημαντικωτέρων κύκλων· τὸ πολὺ εἶναι τροφή τῶν ἀέργων· δὲν πρέπει κανεὶς νὰ κακολογῇ τὸ μυθιστόρημα, ἀφοῦ ἀποφέρῃ εἰσόδημά τι ἐν τούτοις ἐν σύγγραμμα πολιτικῆς οικονομίας, παραδείγματος χάριν, αὐτὸ θὰ ἦτο ἐπιχειρήσις! Προσελκύει τις οὕτως ἐφ' ἑαυτοῦ τὴν προσοχὴν τῆς κυβερνήσεως, μετ' ὀλίγους δὲ πολιτικούς φίλους, ἀκόμη μετ' ἱκανὰ καλὰ ἄρθρα, καὶ τί δὲν κάμνει κανεὶς; Ὁ Ἰουστίνος εἶχεν ὑπὸ τὴν διαθεσίν του ἄπειρα ἔργα δημοσιευθέντα ὑπὸ τοῦ ἐκδότου, παρ' ᾧ διετέλει ὑπαλλήλος· τὰ κείμενα δὲν τῷ ἔλειπον, εἶχε δὲ καὶ ὥρας σχολῆς ἀρκετάς. . . .

Μεταξὺ τῆς ὁδοῦ Ταιτβοῦ καὶ τῆς προκυμαίας Μορθολώ, ὁ Ἰουστίνος ἤθελε χαραῖξει τὸ σχέδιον τοῦ βιβλίου του καὶ τοῦ μέλλοντός του. Καὶ διατί δὲν θὰ ἐγίνετο ὑπουργὸς μίαν ἡμέραν; Ἦσαν ἄλλοι, οἱ ὅποιοι δὲν τὸ ἤξιζον! Εἰς τοῦτο, οἰαδήποτε ἦτο ἄλλως ἢ ὑπερβολὴ τῆς φιλοδοξίας του, ὁ ἀγαθὸς νέος δὲν ἐπλανᾶτο. Καὶ ἀπαξ δημοσιεύσας τὸ σύγγραμμά του τῆς πολιτικῆς οικονομίας, ἀπαξ κατακτῆσας τὴν θέσιν του, θὰ ἔγραφε μυθιστορήματα, ὅπως διασκεδάζῃ. Καὶ δὲν εἶχε τάχα κατὰ τοῦτο ἐνδοξον προηγούμενον ἐν τῇ προσώπῳ τοῦ κ. Δισραέλη, ὅπως μὴ ἀναφέρωμεν τὸν σὺρ Βούλβερ Λάυττων καὶ τόσους ἄλλους;

Τοιοῦτοι ὀρίζοντες βεβαίως δὲν θὰ ἠνοίγοντο πρὸ ἀνθρώπου, ὅστις οὐδέποτε εἶχεν ἀπασχοληθῇ ὑπ' αὐτῶν· τὸ πνεῦμα τοῦ Λινιὼν ἀπὸ μακροῦ ἐπεξεργάζετο τὰς ιδέας ταύτας, ἀλλ' εἶχον μέχρι τοῦδε διαμείνει εἰς κατὰστασιν ἐμβρύου· τώρα ὑπὸ τὸν ἥλιον τοῦ Ἀπριλίου, ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν παρθενικῶν πορτοκαλλίνων ἀνθέων, τῶν διαβλεπομένων ἐν ταῖς ἀμάξαις, ἐξήρχοντο ὅπως ἄλλοτε ποτε ἡ Ἀθηνᾶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς — καὶ εὐτυχέστερος αὐτοῦ, ὁ Ἰουστίνος, οὐδένα ἠσθάνετο πόνον! Ἀπεναντίας εὕρισκεν αὐτὸν μεγαλιέτερον, ὠραιότερον, ἐλαφρότερον. Εὐχαρίστως θὰ ἤνοιγε τὰ σκέλη του, ὅπως αἱ ἀμαξαὶ διέλθωσι δι' αὐτῶν, τόσον ὁ πέριξ αὐτοῦ κόσμος ἐλάμβανε λιλλιπουτιανὰς διαστάσεις, συγχρινόμενος πρὸς τὰ γιγάντεια σχέδιά του.

Ἐν τούτοις ἔπρεπε νὰ ἐπιβῇ τοῦ λεωφορείου, ὅπως μεταβῇ εἰς τὸ κατάστημα Κορρογιέρ, παρὰ τὸ Πάνθειον· ὁ Πήγασος θὰ τὸν ὑψαρίσκει περισσότερο, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπέρστεγον τοῦ λεωφορείου δὲν ἔχει τι τὸ ἀντιποιητικόν· ἡ κυματοειδὴς κίνησις τῆς ἀμάξης, ἡ γειννίασις πρὸς τὰ νέα φύλλα τῶν πλατάνων, ἡ τινεὶς χλοάζουσιν ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ βουλεβάτου, εἶναι ἱκανῶς εὐάρεστα· ἄλλως πλανᾶται τις μετὰξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς καὶ ὁ Ἰουστίνος ἡγάπα νὰ πλανᾶται. Ὅτε λοιπὸν ἐφθασεν

εἰς τὸν σταθμὸν τῶν ἀνατολικῶν σιδηροδρόμων ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ ὑπερστέγου τοῦ τροχιοδρόμου καὶ περιέφερεν ἐκεῖθεν μεγαλοπρεπῶς τὸ βασιλικὸν βλέμμα τῶν φαιοχρῶν ὀφθαλμῶν του.

Κυρία τις ἐπλησίαζε, συνοδευομένη ὑπὸ νεαρωτάτης κόρης, παιδίσκης σχεδὸν ἀκόμῃ. Δύο μακροὶ καστανοὶ πλόκαμοι, πίπτοντες ὀλίγῳ κατωτέρω τῆς ζώνης, ἀπέδιδον αὐτῇ κομψὴν τινὰ ῥαδινότητα.

— Ἐπάνω νὰ ἀναιθούμε! εἶπεν ἡ κόρη πρὸς τὴν μητέρα της.

Ὁ Ἰουστίνος παρετήρησε τὴν γλυκύτητα καὶ τὸ αἰδῆμον τῆς μικρᾶς.

Ἡ μήτηρ, ὀλιγώτερον ῥαδινὴ, δὲν ἐνδιεφέρετο πολὺ περὶ τοῦ ὑπερστέγου. Ἡ ἰδιοκτητὴς τῶν μακρῶν πλοκάμων ὕψωσε τότε, μετὰ παιδικῆς τινος ἐκφράσεως δυσχερεσκειᾶς, τὸ πρόσωπόν της, ὕπερ ὃ ψάθινοσ πῖλός της μέχρι τοῦδε ἀπέκρυπτεν ἀπὸ τοῦ Ἰουστίνου καὶ ἐπέδειξεν αὐτῷ θελατικὸν σύνολον.

Τὰ χεῖλη, ὀλίγῳ παχέα, ἦσαν κόκκινα καὶ δροσερά· τὸ ὤσειδες τοῦ προσώπου εἶχε τι τὸ χυδρὸν, αἱ ἐξέχουσαι καὶ εὐχρωμοὶ παρειαὶ δὲν εἶχόν τι τὸ ἐξαιρετικόν, τὸ μέτωπον ἦτο εὐμορφότατον, καὶ οἱ ὀφθαλμοί... Ἄ! οἱ ὀφθαλμοί! Ὁ Ἰουστίνος μὲν ἠτένισεν αὐτοὺς καὶ κατεμαγεύθη.

Ἦσαν ὡς δύο μυσσωτίδες· ὄχι μεγάλοι, ὄχι πολὺ τέλειοι εἰς τὸν σχηματισμὸν, ἀνόμοιοι, ὅπερ ἀπέδιδεν αὐτοῖς ἐλκυστικὴν τινὰ ἀνωμαλίαν· ἀλλ' ἡ ἐκφρασις ἦτο συγχρόνως τόσῳ τρυφερά, τόσῳ παράδοξος καὶ τόσῳ πονηρά, ὥστε ἡσθάνετό τις τὴν ἀνάγκην νὰ χαμηλώσῃ τοὺς ἰδικούς του πρὸ αὐτῶν. Διατί ἡ δεσποινὴς αὕτη ὕψωσε πρὸς τὸ ὑπερστέγον τοῦ τροχιοδρόμου τὸ πλήρες θαμβόσι ἐκεῖνο βλέμμα; Ὁ Ἰουστίνος δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ ἐξετάσῃ καὶ ἠρκέσθη θαμβοῦμένος.

Αἱ δύο κυρίαί ἔμειναν κάτω· ὁ Λινιὼν ἠγέρθη, μετ' ἀορίστου ἐπιθυμίας νὰ κατὰβῃ καὶ καθήσῃ ἀντικρὺ τῶν δύο τούτων ἱανθίνων ὀφθαλμῶν, ἀλλὰ εἶδεν ὅτι κάτω ἡ ἀμαξία ἦτο πλήρης, καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν θέσιν του. Πλησίον τῆς ὁδοῦ Ριβολί, οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἡ μήτηρ των κατέβησαν, αἱ πλεξίδες ἐκυμάτισαν ἐπὶ μικρὸν μεταξὺ τῶν ἀμαξῶν, εἶτα ὁ Ἰουστίνος δὲν εἶδε τίποτε καὶ ἔπαυσε σκεπτόμενος τὴν συνάντησίν του.

Τὸ σχέδιον τοῦ βιβλίου του ἀπερρόφα αὐτὸν ὁλόκληρον. Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ ἦτο κάλλιστος ὑπάλληλος καὶ λίαν εὐσυνείδητος ἄνθρωπος, ἀπαξ τοποθετηθεὶς πρὸ τοῦ μεγάλου ἐκ δρυὸς γραφείου του, ἀφῆκε τὴν πολιτικὴν οἰκονομίαν κατὰ μέρος, ὅπως ἐνασχοληθῇ εἰς τὴν καθημερινὴν τοῦ ἐργασίαν, ἐργάσθη δὲ συνεχῶς μέχρι τῆς ἑκτῆς· ἐπειτα, ὅτε ὁ κώδων ἐσήμανε, θέσας τὰ ἔγγραφα του ἐντὸς τοῦ δερματίνου χαρτοφυλακίου, ἔκλεισε τὸ συρτάριόν του, ἔλαβε τὸν πῖλόν του καὶ ἐξῆλθε.

Τὴν ὥρα αἱ ἡμέρα τὸ Σάββατον, ἰδίως μετὰ τὰς ἑξ! Εὐτυχὲς Σάββατον! Πρεσβύτερος ἀδελφὸς τῆς Κυριακῆς, εἶναι ὡς ἡ προκαύλασις αὐτῆς, δὲν ἔχει δὲ κα-

τόπιν του ἀνουςίαν τινὰ Δευτέραν, ὅπως ὠθήσῃ τὰς τελευταίας του ὥρας πρὸς τὸ ἀδυσώπητον τῆς αὔριον ἔργον. Τὸ Σάββατον κατακλίνεται τις ὅσον θέλει ἀργά· οὐδεὶς σὺν ὑποχρεοῖ νὰ ἐγερθῇτε ἐνωρίς.

Οὕτως ἔχων ἐξηραλισμέναις εἰκοσὶν ὀκτὼ ἢ τριάντα ὥρων ἡσυχίαν ὁ Ἰουστίνος εἰσῆλθεν εἰς τὸ Λουξεμβούργον καὶ ἐκάθησε. Πάντοτε ἡσθάνετο ἐκυτόν ὡς ἓνα τῶν ἡγεμόνων τῆς δημιουργίας, σήμερον ὅμως ἦτο πλέον ἢ τοῦτο· ἦτο βασιλεὺς. Τὸ βιβλίον του ἠνοιγεν αὐτῷ ἀχανεῖς ὁρίζοντας· οἱ φίλοι, τοὺς ὁποίους ἀπὸ δύο ἐτῶν ἠδυνήθη νὰ ἀποκτήσῃ, χάρις εἰς τὴν ἀγαθότητα καὶ τὴν παροικιακὴν χρηστότητά του, θὰ ἐξεπλήσσοντο ἀρκετά, ὅταν θὰ τοῖς ὠμίλει περὶ αὐτοῦ! Ἀμέσως μετ' ὀλίγον, ὅταν ἤθελον συναθροισθῇ ἐν τῷ καφενείῳ, θὰ ἐξῆγει αὐτοῖς τὰ πάντα· τὸ θέμα, τὰ κεφάλαια, τὰς ὑποδιαίρεσεις τῶν κεφαλαίων τοῦ θριαμβευτικοῦ τούτου τόμου. Ἀπασχολούμενος νῦν ὑπὸ τοῦ ὁλον ἐν πρὸς τὴν πιθανότητα προσεγγίζοντος ζητήματος, ὅπερ δὲν ἔπρεπε νὰ ἀμελήσῃ διότι εἶχε τὴν σπουδαιότητά του, ἐγκατέλειπεν ἄνευ δυσχερεσκειᾶς τὰς δροσερὰς σιαδάς, τὰ κυανὰ ὕδατα τῆς πίδακος, καὶ πάσας τὰς διασήμεους γυναικας τῆς Γαλλίας ἐν τοῖς πτυχωτοῖς ἐκ μαρμαρίου ἱματίοις αὐτῶν, διευθυνθεὶς πρὸς τὰς στοὰς τοῦ Ὤδείου, ὅπως παρατηρήσῃ ὀλίγον τὴν ἐκ τοῦ σχήματος καὶ τοῦ ἐξωφύλλου ἐντύπωσιν. Τὸ κίτρινον ἐξώφυλλον ἦτο τὸ καλλίτερον, ὡς προσελκὺν τὰ βλέμματα ἀσφαλέστερον· ἄλλως ἐκ πρώτης ὀψεως δὲν γνωρίζεις τις ἂν εἶναι μυθιστόρημα... Πρέπει νὰ ἐξευρεθῇ τίτλος, δυνάμενος νὰ παραπλανήσῃ ὁ ἀναγνώστης θὰ ἤθελε νὰ τὸ ἀναγνώσῃ, καὶ ἐξηπατημένος, παρ' ὀλίγον κλείων τὸ βιβλίον, ἤθελε παρασυρθῇ ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφέροντος... Ὁ Ἰουστίνος Λινιὼν διεκρίνετο ἐπὶ τόσῃ τιμιότητι, ἀλλὰ καὶ ἡ βιβλιοπωλία ἔχει, ὅπως πᾶν εἶδος ἐμπορίου, τοὺς δόλους τῆς· καὶ διατί νὰ μὴ ἐπωφεληθῇ αὐτῶν ὁ ἴδιος, ἀφοῦ εὐηργέτησε δι' αὐτῶν τόσους ἄλλους; Ἡ πεῖρα εἶναι κεφάλαιον, ὅπερ δέον νὰ γνωρίζῃ τις νὰ διαχειρισθῇ.

Αἰφνης, ὁ Ἰουστίνος παρετήρησεν ὅτι εἶχε βραδύνει καὶ ὅτι θὰ ἀνεμένετο ὑπὸ τῶν φίλων του. Ὁ μικρὸς αὐτῶν ὄμιλος συνήγετο τὴν ἐσπέραν ἐκάστου Σαββάτου καὶ συνήθως πάντες ἦσαν ἀκριβεῖς. Ἐτάχυνε τὸ βῆμα, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ χάσῃ τίποτε τῆς ἐπισημότητός του, καὶ διηυθύνθη εἰς συνάντησιν τῶν φίλων του

B

Ἐδειπνήσαν εἰς αἰθουσάν τινὰ τοῦ ἰσογείου τοῦ μικροῦ ἐστιατορίου· ἐπὶ τῆς τραπέζης δὲν ἔμεινον πλέον ἢ πώματα, ἀλατοβῆκαι, κENOI κυathίσκοι. Οἱ φίλοι τοῦ Λινιὼν, στηριζόμενοι ἐπὶ τοῦ ἀγκῶνος, συνεζήτησαν μετὰ θερμῆς τὰς ἀντιφατικωτέρας γνώμας, ὅπως συνήθως συμβαίνει μετὰξὺ νέων καὶ ἰσχυρογνωμόνων. Εἰς μετὰξὺ αὐτῶν ἦκουε πολὺ, ὠμίλει ὀλίγον καὶ μετὰ τὰς χεῖρας, ἐντὸς τῶν θυλακίων,

ἐξηπλωμένος ἐπὶ τοῦ καθίσματός του ῥαθυμῶς, ἐφαίνετο ὥσεί συλλέγων τοὺς λόγους τῶν ἄλλων, ὅπως χρησιμοποίησῃ αὐτοὺς εἰς πρώτην δοθησομένην εὐκαιρίαν.

— Ἐ λοιπόν! καὶ σύ, Μυριέ, τί λέγεις; εἶπεν εἰς τῶν συνομιλούντων στρεφόμενος πρὸς αὐτόν.

— Περὶ τίνας;

— Περὶ τοῦ ζητήματος τῶν μισθῶν;

— Δὲν λέγω τίποτε, σὺς ἀκούω, ἀπεκρίθη ὁ Μυριέ ἀπαθῶς.

— Ἀναυτὸς ἔχῃ ποτὲ δική του γνώμη, παρετήρησε μετ' ἐλαφρᾶς δυσχερεσκειᾶς ὁ Ρουφιέ, εἶσε βέβαιος ὅτι μᾶς τὸν ἀλλοτίζαν.

— Ἐχω τὰς ιδέας μου, ἀλλὰ τὰς κρατῶ διὰ τὸν ἐκυτόν μου, ἀπήντησεν ὁ Μυριέ ἀτάραχος.

— Διὰ νὰ μὴ χαλάσουν ἴσως; Ἄ! ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ εἰπῇ ὅτι δὲν ἐξοδεύεις πολλὰ πράγματα! Οὐτε λόγια κἄν!

— Τὰ χρησιμοποιοῦ ὅταν πρέπη, ἀλλὰ δὲν τὰ σπαταλῶ ποτέ.

— Τὰ χρησιμοποιεῖ εἰς τὴν ἀνέυρεσιν προστάτων! ἀνέκραξεν ἕτερος τῶν συνομιλούντων, καὶ δι' αὐτὸ μόνον ἡμπορεῖ νὰ εἰπῇ ὅτι τοῦ χρησιμεύουν εἰς κἄτι τι, διότι χωρὶς προστάτας...

— Θέλεις νὰ εἰπῇς ὅτι δὲν ἔχω πολλὰ προσόντα; ἠρώτησεν ὁ Μυριέ ἀναστέλλων κίνημα ἀγανακτήσεως. Ἐ! λοιπόν, φίλε μου, κάμε τότε ὅ,τι καὶ ἐγώ! Προσπάθησε νὰ εὐρῇ κανένα προστάτην, διότι ὅσῳ διὰ προσόντα, βεβαιώσου ὅτι δὲν ἔχεις περισσότερά μου...

— Δὲν εἶμαι διόλου βέβαιος! εἶπεν ὁ Ρουφιέ. Ἄλλως τε, ἐν πάσῃ περιπτώσει, δὲν ἔχασα ποτὲ τὰς ὥρας μου εἰς κανένα προθάλαμον...

— Χρ! ὁ προθάλαμος φέρει εἰς τὴν αἰθουσαν καὶ πολλάκις εἰς τὸ ἐστιατόριον, ἀπήντησεν ὁ Μυριέ ἐξαπλούμενος ἀνεώτερον ἐπὶ τοῦ καθίσματός του· τὰ καλὰ γεύματα δὲν πρέπει νὰ τὰ περιφρονῇ κανεὶς, μετὰ τὴν σημερινὴν μακίστη τιμὴν τῶν ὀστρειδίων...

— Ὡραία! πέρνεις τὰ ὀστρακὰ τῶν ὀστρειδίων, ὅπου τρώγεις εἰς τὰ σπήτια, διὰ νὰ κάμῃς τὰ σχέδιά σου, τὰ ὁποῖα χωρὶς αὐτὸ δὲν θὰ εἶχον πολὺ μεγάλην ἀξίαν! ἀνέκραξεν ὁ Ρουφιέ, τόσῳ μαγευθεὶς ἐκ τῆς ὅσῳ ἀκαταλήπτου τόσῳ καὶ ἀνουςίου ἀσειστότητός του, ὥς ὁ ἐρεθισμός του κατεπραύνθη ἐν τῷ ἄμα. Μετὰξὺ ἀρχιτεκτόνων, αὐταὶ αἱ ἐκδουλεύσεις εἶναι συνήθεις.

— Ποῖος σοῦ εἶπε ὅτι τρώγω μετὰ ἀρχιτέκτονας; εἶπεν ὁ Μυριέ.

— Μήπως τὸ ἔχεις μυστικόν;

Πᾶσα ἡ ὀμηγυρις προσεῖχεν εἰς τὴν συνδιαλέξιν ταύτην, ἥτις ὑπὸ φαινομένην ἐλαφρότητα, ἐκρυπτε σοβαρὰ συμφύροντα καὶ ὄχι ὀλιγώτερον ἐνδιαφερούσας ἔριδας. Οἱ δύο νεκροὶ ἀρχιτέκτονες διετέλουν εἰς συνεχῇ ἀμιλλαν, καὶ μέχρι τοῦδε τὰς περισσότερας τῶν ἐπιτυχιδωνεῖχεν ἀποκομίσαι ὁ Μυριέ, ἂν καί, κατὰ τὴν γενικὴν ὁμολογίαν, ὁ Ρουφιέ ἦτο ἱκανώτερος. Ἄλλ' οὗτος, ἀνεπιτήδευτος ἔτι καὶ εὐπαρρησίαστος, ἰσχυρίζετο ὅτι τὰ πάντα ὠρεῖν

εἰς τὴν ἀξίαν του, πράγμα, δι' ὃ ἐκινδύνευε νὰ μὴ ἐξέλθῃ ποτὲ τῆς ἀφανείας. Ὁ Λινιὼν, ὅστις ἐκ φύσεως ἀπεστρέφετο τὰς φιλονικίας, ἠθέλησε νὰ συμβιβάσῃ τοὺς δύο ἀντιπάλους.

— Ποῦ πηγαίνεις αὐριον; ἠρώτησε τὸν Μυριέ. Εἶναι Κυριακή.

— Γευματίζει εἰς τὴν πόλιν! ἀνέκραξαν ὁμοφώνως πάντες οἱ νέοι.

Διεραχθήσαν εἰς γέλωτας. Μόνος, ὁ Μυριέ διετῆρει τὴν σοβαρότητα του.

— Ὅχι εἰς τὴν πόλιν! εἰς τὴν ἐξοχὴν.

— Εὐγε! ἀνέκραξεν ἡ ὁμήγυρις χειροκροτοῦσα.

Ὁ Μυριέ προσέκλινεν ὡς ἡθοποιὸς εὐνοούμενος ὑπὸ τοῦ δημοσίου.

— Εἶσαι προσκεκλημένος ἀπὸ πλουσίους; ἠρώτησεν ὁ Ρουφιέ.

— Πλουσίους διόλου, ἀλλὰ λαμπροὺς ἀνθρώπους. Θέλεις νὰ σὲ συστήσω, Λινιὼν; Σὺ, ὁ ὁποῖος ἔχεις κλίσειν εἰς τὴν φιλολογίαν, θὰ εὖρῃς ἐκεῖ ἀντικείμενα μελέτης.

— Ἡμπορεῖς νὰ πᾶς, Ἰουστίνε, παρετῆρησεν ὁ Ρουφιέ, ἀφοῦ σοῦ προτείνῃ νὰ σὲ συστήσῃ θὰ εἰπῇ ὅτι δὲν ὑπάρχει εἰς αὐτὸ τὸ σπῆτι τίποτε, οὔτε δι' αὐτόν, οὔτε διὰ κανένα ἄλλον.

— Δὲν εἶναι ἀκριβὲς τοῦτο. Ὑπάρχει ἡ κόρη, ἡ ὁποία εἶναι θαυμασία.

— Δὲν τὴν πέρνεις; ἠρώτησε σαρκαστικῶς ὁ Ρουφιέ.

— Δὲν ἔχει λεπτόν. Καὶ ἐγὼ δὲν ἐννοῶ νὰ πάρω παρὰ πλουσίαν γυναῖκα.

— Μὲ ἔρωτα;

— Ναὶ μὲ ἔρωτα. Τὴν ἀγαπᾷ κανεὶς πάντοτε ἐκείνην, ἡ ὁποία τοῦ φέρει τὴν εὐπορίαν.

— Μπᾶ! ἀνέκραξεν ὁ Λινιὼν, ὑψῶν τοὺς βραχίονας πρὸς τὸν οὐρανόν. Τὸ ἰδικόν μου ὄνειρον εἶναι νὰ ἦμαι τὸ πᾶν δι' ἐκείνην, τὴν ὁποίαν θὰ ἀγαπήσω· θέλω νὰ μοῦ χρεωστῇ ὅλην τὴν εὐτυχίαν τῆς ζωῆς τῆς!

— Τί ὄνειρον! Δὲν εἶναι διόλου δύσκολον νὰ εὖρῃς γυναῖκα χωρὶς λεπτό! Ὑπάρχει τόση πληθώρα! παρετῆρησαν εἰρωνικαί τινες φωναί.

— Τὴν ἤθελα νέαν, ὅπως διόλου νέαν, διὰ νὰ γνωρίζω ὅτι τίποτε δὲν ἐμόλυνε τὴν ἀγνότητα τῆς ψυχῆς τῆς...

— Εἰς τὴν κούνια λοιπόν;

Ὁ Λινιὼν οὐδόλως ἐταράχθη καὶ ἐξηκολούθησεν:

— Ὅπως διόλου νέαν, ἀγνοοῦσαν τὴν ζωὴν, εὐτυχὴ διὰ τὴν ἀνέσιν, τὴν ὁποίαν θὰ τῆς προσφέρω καὶ ἡ ὁποία θὰ ὑπερβαίνει πᾶσαν ἐλπίδα τῆς.

— Σκοπεῖς νὰ γένῃς Ναβάβ! Μήπως ἔχεις κρυμμένον κανένα θησαυρόν;

— Ναί! εἶπεν ὁ Ἰουστίνος μὲ τὸ ὕφος ἐκεῖνο τῆς αὐτοπεποιθήσεως, ὅπερ εἶναι παραδεδομένον νὰ ὀνομάζεται μετριοφροσύνη.

Καὶ περιφέρων τὸ βλέμμα του ἐπὶ τοῦ ἀκροατηρίου, ἔρριψε δι' ἐπίσημου φωνῆς τὰς ἀποφασιστικὰς ταύτας λέξεις:

— Γράφω βιβλίον!

— Μυθιστόρημα;

— Ὅχι μυθιστόρημα· ἀργότερα δὲν

σὰς λέω... ἀλλὰ τώρα ἀποβλέπω ὑψηλότερα.

— Ἐλα! μὴ μᾶς σκάζεις, εἰπέ τό μας, τί γράφεις; Μήπως κἀνὲν ἐγχειρίδιον ἀλχημείας;

— Ὅχι· ἐργάζομαι εἰς σύγγραμμα πολιτικῆς οἰκονομίας.

Ὁ Ἰουστίνος Λινιὼν ἐφάνετο τόσῳ βέβαιος περὶ τοῦ ὅ, τι ἔλεγεν, ὥστε οἱ νέοι δὲν εἶχον τί νὰ τῷ ἀπαντήσουν. Ἐπειτα διατί ὄχι; Οἷδεῖς ἐξ αὐτῶν εἶχε σαφεῖς ἐπὶ τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας γνώσεις. Δυνατόν ὁ Λινιὼν νὰ ἐπραγματεύετο τὸ θέμα ἐπιστημονικῶς. Οὕτως ἡ ἀγγελία τοῦ σχεδίου τούτου δὲν προσέκλεσεν οὔτε σαρκασμούς, οὔτε ἐπιδοκιμασίας, καὶ ἔπεσεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁμήγυρις χωρὶς νὰ συγκινήσῃ κανένα. Ὁ φίλος μας θὰ προστίμα λαμπρὰν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου· ἡσθάνετο ἐαυτὸν ἐναρτισμένον τὸ σχέδιόν του ὁλόκληρον· θὰ κατεδείκνυε τὴν ἀξίαν αὐτοῦ μετ' ἐκτεκτου στωμυλίας· ἀλλ' ἐπειδὴ οὐδεὶς εἶπεν αὐτῷ τι, δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐπεκταθῇ.

— Λοιπόν, ἔρχεσαι αὐριον μαζὶ μου; εἶπεν ὁ Μυριέ.

— Εἶναι μακρὸν;

— Εἰς τὸ Δάσος τῶν Περιστερῶν.

— Αὐτὸ λέγεις ἐξοχὴν;

— Χμ! Δάσος καὶ ἔπειτα Περιστεραί, νομίζω ὅτι εἶναι ἀρετὰ ἀγροτικὸν τὸ ὄνομα. Ἀλλὰ ὑπάρχουν ἐκεῖ εὐμορφόταται θέσεις, τὰς ὁποίας δὲν γνωρίζεις, καὶ ὅπου κἀνουν τώρα ἐκχερῶσεις.

— Τί ἐκχερῶσεις;

— Ἀπαράλλακτα, ὅπως εἰς τὴν Αὐστραλίαν· θὰ ἰδῇς. Θὰ πᾶμε κατὰ τὰς τέσσαρας νὰ κάμωμεν τὴν ἐπίσκεψίν μας καὶ θὰ μᾶς κρατήσουν νὰ δειπνήσωμεν.

— Τὴν πρώτην ἡμέραν ἀκόμη;

— Ἄλλ' ἀφοῦ σοῦ λέγω ὅτι εἶναι θαυμάσιοι ἄνθρωποι! Ἡμποροῦσαν νὰ ἐφεύρουν τὴν φιλοξενίαν. Δὲν τρώγει κανεὶς πολὺ καλὰ, ἀλλὰ ἡ προθυμία τὰ ἀναπληρώνει ὅλα.

Ὁ Ἰουστίνος ἐταράσσετο ὡς ὑπὸ ἀσπίδος τινὸς δυσπιστίας. Ἐπωφελοῦμενος δὲ στιγμῆς, καθ' ἣν πάντες οἱ ἄλλοι ὤμιλουν ὁμοῦ:

— Διατί ἐπιμένεις νὰ μὲ πάρῃς; ἠρώτησε τὸν Μυριέ χαμηλοφώνως.

Ὁ νεκρὸς ἀρχιτέκτων ἐμειδίασε καὶ ὕψωσε τοὺς ὤμους.

— Θέλεις νὰ τὸ μάθῃς; Ἐ! λοιπόν, διότι ἡ κόρη ἔχει θελατικωτάτην κεφαλὴν· πρότεινέ της νὰ τὴν ζωγραφίσῃς, ἀφοῦ ὑδρογραφῆς ἐνίστε· κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, θὰ περάσωμεν καλὰ μερικὰς καλοκαιρινὰς ἡμέρας.

— Τὴν ἐρωτεύεται; ἠρώτησεν ὁ Λινιὼν.

Ὁ Μυριέ ἔχωσε τὰς χεῖρας ἐντὸς τῶν θυλακίων καὶ ὑψῶν, ἐκ δευτέρου, τοὺς ὤμους:

— Τὸ πιστεύεις; Ἀφοῦ σοῦ λέγω ὅτι δὲν ἔχει λεπτόν!

— Καλὰ· θὰ ἔλθω νὰ σὲ πάρω αὐριον εἰς τὰς τρεῖς, ἀπεκρίθη ὁ Λινιὼν, μὴ δυνάμενος νὰ ἐξηγήσῃ τὸ παραδόξον συναίσθημα, ὅφ' οὐ κατελήφθη καὶ ἐν ᾧ ἡ περι-

εργία ἀνεμειγνύετο μετὰ τινος ἀμηχανίας, ὥστε ἀπεδέχετο συνενοχὴν.

Γ'

Τὴν ἐπομένην, μετὰ τὴν τρίτην καὶ τετάρτην, οἱ δύο φίλοι κατήρχοντο ἀπὸ τοῦ σιδηροδρόμου ἐν τῷ Δάσει τῶν Περιστερῶν. Ἀφίνοντες ὀπίσθεν αὐτῶν τὴν πόλιν, μετὰ τῶν στενῶν καὶ κακοστρώτων ὁδῶν τῆς, εὐρέθησαν αἶφνης ἐπὶ μεγάλων κονιορτωδῶν λεωφόρων, πεφυτευμένων διὰ δένδρῳλλων, ὅπου οὐδεμία ἐφάνετο κατωικία. Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τοῖχοι, ἐφ' ὧν ἦσαν ἐνεσημνωμένα θραύσματα φιαλῶν, ὑπεδείκνυν τὸ ὀπίσθεν μέρος ἰδιοκτησίας, τῆς ὁποίας ἡ πρόσοψις ἐφανατίζετο τις ὅτι εὐρίσκετο εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς, παρατηρῶν τὴν ὀπισθελὴ ἑλλειψιν παντός συμβόλου ἀνθρωπίνης υπάρξεως.

— Παρὰ ὅςος τόπος! εἶπεν ὁ Λινιὼν, ὅστις παρετῆρει δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὰς γαίας, περιφρασσομένης διὰ μικρῶν φρακτῶν, ὅπου τὸ χόρτον ἠῤῥανεν ἐλευθέρως, πλ. οὐσίως διανθιζόμενον ὑπὸ ἀμυράντων.

— Ὅχι καὶ πολὺ· θὰ κατοικηθῇ μὲ τὸν καιρόν. Κις' αὐτὸν τὸν τρόπον θεμελιῶνται αἱ πόλεις. Βλέπεις ὅτι ὑπάρχει ἐρ' γασία δι' ἐμέ, ἐδῶ.

— Ἄ! εἶπεν ὁ Ἰουστίνος, ἐννοῶ, θέλεις νὰ κτίσῃς αὐτὴν τὴν πόλιν;

— Ἀκριβῶς, καὶ ἐπειδὴ πρέπει νὰ γίνῃ ἀρχὴ ἀπὸ μίαν ἀκρὰν, ἀρχίσαν ἀπὸ ἐκείνην τὴν ἀκρὰν ἐκεῖκάτω, ἐκεῖ' κατω...

Ἐδείκνυε· εἰς ἀπόστασιν χίλις μέτρον περίπου μεμνημένον τινὰ οἰκίσκον, ὅστις ἐφάνετο ὁ τελ. εὐταῖος σταθμὸς τοῦ πολιτισμένου κόσμου, διότι ἐκεῖθεν διεκοινοῦντο μόνον ἀραιὸν τερτον δασύλλιον, τοῦ οἰοῦ τοῦ καχεκτι καὶ δένδρα ἀπετυποῦντο ἐν τῷ ὀρίζοντι.

— Σὺ τὸ ἔκτισες αὐτό; ἠρώτησεν ὁ Λινιὼν ἀνευ οὐδενὸς θαυμασμοῦ.

— Ναί, ἀγαπητέ μου, καὶ δὲν εἶναι τόσον ἀσχημον, ὅσον φ' κινεῖται· πρέπει νὰ ἰδῇς τὸ ἐσωτερικόν. Πε νυχρὸν μὲν, ἀλλὰ φιλόκαλον.

— Τοὺς ἰδιοκτῆτας αὐτῆς λοιπόν θὰ ἐπισκεφθῶμεν;

— Διόλου! οἱ κατοικοῦντες εἶναι ἐνοικιασταί· ὁ οἰκοδεσπότης τῶν ἐνοικίαισε τὴν οἰκίαν εὐθηνότατα, διὰ νὰ προσελκύσῃ καὶ ἄλλους συνοικιστάς· ὅτ' ἀνέλθουν, θὰ ἐκλέξουν τὸ οἰκόπεδόν των· ἑλλειψίς εὐτυχῶς δὲν ὑπάρχει.

— ὦ! βέβαια ὄχι, εἶπεν ὁ Ἰουστίνος, ἀποθαυμάζων τὴν περίξ ἔρημον.

— Καὶ θὰ τοὺς κτίσω εὐμορφα σπητάκια.

— Κατὰ τὸ ἴδιον σχέδιον;

— Ἡ καὶ ἄλλο, τοῦ αὐτοῦ ὁμοῦ ρυθμοῦ.

— Διάβολε! εἶπεν ὁ Λινιὼν μετὰ κινήματος εἰρωνικοῦ θαυμασμοῦ· εἶναι ἄνθρωποι περίφημοι. Καὶ ὁ ἰδιοκτῆτης σὲ πληρώνει τίποτε διὰ νὰ ἔρχεσαι ἐδῶ;

— Ὅχι, εἰμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἐπιστατῶ εἰς τὰς ἐπισκευάς.

— Κρίμα! θὰ ἐμοιράζαμε ὅσα ἔπερνες.

^{Ἡ εἰρήνη συνέχεται.}

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΜΑΧΜΟΥΤ ΤΟΥ ΜΙΧΑΛΟΓΛΟΥ¹

Ἐν τῇ τοῦ Κριτοβούλου ἱστορίᾳ, ἣν ὁ κλεινὸς Κάρολος Μύλλερὸς ἐξέδωκεν ἐν τῷ ἑτάμῳ τῶν *Λεϊψάνων* τῶν ἑλλήνων ἱστορικῶν, ἀπαντᾷ χωρίον τι εἰς τὸ γένος ἀναφερόμενον τοῦ περιφήμου Μαχμούτ πασᾶ Μιχαλόγλου, τοῦ μέγιστα συντελέσαντος εἰς τὰς κατακτήσεις τοῦ τρομεροῦ πορθητοῦ Μεχμέτ τοῦ Β', οὐτινος καὶ σύγγαμβρος ἐτύγχανε. Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος χωρίον κεῖται ἐν τῷ Α' βιβλίῳ κεφ. κγ' τῆς εἰρημένης ἱστορίας, ἔχον οὕτω: «ἀντικαθίστῃ δὲ εἰς τὴν τούτου (τοῦ Ζαχαρίου) τῆξιν τε καὶ ἀρχὴν καὶ τῶν ὄλων πραγμάτων ἐπιμέλειαν τὸν ἐπὶ τῇ ἐτέρᾳ θυγατρὶ αὐτοῦ κηδεστὴν Μαχμουῦτα, ἄνδρα τὰ πρῶτα μὲν φέροντα τοῦ γένους Ῥωμαίων πρὸς τε πατρός καὶ μητρός (ὁ δὲ γε πρὸς πατρός παππὸς αὐτῷ Φιλανινὸς καὶ τῆς Ἑλλάδος ἦρχε καὶ τῇ τοῦ Καίσαρος ἀξίᾳ ἐτετίμητο), οὕτω δὲ φύσεως ἀρίστης λαχόντα, ὡς ἀποκρύψαι μὴ μόνον τοὺς κατ' αὐτὸν ἀπαντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς πρὸ αὐτοῦ ἐν τε φρονήσει καὶ ἀνδρίᾳ καὶ ἀρετῇ καὶ τοῖς ἄλλοις καλοῖς» κτλ.». Ὅσον λοιπὸν ἐγὼ γινώσκω, τὸ ὄνομα *Φιλανινός* εἴτε ὡς κυριώνυμον εἴτε ὡς ἐπώνυμον οὐδαμῶς τῆς βυζαντινῆς ἱστορίας εὐρίσκεται· ὅθεν καὶ ὁ τοῦ Κριτοβούλου σοφὸς ἐκδότης εὐλόγως τὴν τοιαύτην γραφὴν ὑποποτρύνων θεωρήσας κατέταξεν ἐν τῷ πινάκι τὸ ὄνομα μετὰ τοῦ διαπορητικοῦ σημείου (!).

Τὸ κατ' ἐμέ, οὐδόλως ἀμφιβάλλω, ὅτι ἡ λέξις αὕτη γέγραπται ἐν τῷ χειρογράφῳ τεύχει παλαιογραφικῶς, ἡγουν συνεπυγμένως, ὅπως δηλαδὴ ἐποιοῦν συνήθως οἱ παλαιοὶ γραφεῖς. Τίς ἐξ ἡμῶν λ.χ. δὲν ἀνέγνωσε καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς ἐντύποις βιβλίοις τῶν παλαιῶν ἐκδόσεων: οὐνός, ἄνος, ἀνινοί: πῆρ, ὄς, ἀντί: οὐρανός, ἀνθρώπος, ἀνθρώπιος, πατήρ, υἱός καὶ τὰ τοιαῦτα; Γραπτέον ἄρα τὴν λέξιν: *Φιλανθρωπινός*. Τοῦτο δὲ λέγω ἄνευ δισταγμοῦ τινος, καθότι τῶν Φιλανθρωπινῶν ὁ οἶκος, ὡς καὶ αὐτός ὁ Κριτοβούλος ἱστορεῖ, ἦν ἐκ τῶν ἐπιφανῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὴν ἐπώνυμιαν σχόντος τοῦ γενάρχου αὐτῶν ἀπὸ τῆς συνοικίας ἐν ἣ ἔκειτο ἡ μονὴ τοῦ *Φιλανθρώπου Χριστοῦ*, κτίσμα οὖσα τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλέξιου Α' τοῦ Κομνηνοῦ. Πολλὰς δὲ καὶ ἐξόχους ὑπηρεσίας παρέσχον οὗτοι τῷ κράτει ἀπὸ τῶν μέσων ἡδὴ τῆς ΙΓ' ἐκατονταετηρίδος καὶ ἐφεξῆς ἕως αὐτῶν που τῶν τῆς ἀλώσεως χρόνων. Οὕτως ἐν παραδείγματι Ἀλέξιος ὁ Φιλανθρωπινός, συγγενὴς ἐξ ἀγγιστείας τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαήλ τοῦ Παλαιολόγου ἀνεδείχθη ὑπ' αὐτοῦ πρῶτον μὲν πρωτοστράτωρ, εἶτα δὲ μετὰ τὴν νίκην, ἣν ἤρατο καταναυμαχῆσας ἐν τῷ Πελασγικῷ (Παγασητικῷ) κόλπῳ τὸν στόλον τῶν ἐξ Εὐβοίας καὶ Κρήτης ἐξορμησάντων Λατίνων, ἐτιμήθη

τῷ τοῦ μεγάλου δοκῆς ἀξιώματι. Τὸν ἄνδρα τοῦτον ὁ μὲν Παχυμέρης γεραρὸν καὶ γενναῖον καλεῖ, ὁ δὲ Γρηγόρης στρατηγικὸν καὶ δεινὸν τὰ πολέμια, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ μέγα γένόμενον κατὰ τὰς μάχας τῶν Τούρκων, κτλ. (Ἀκοπολ. νθ'. — Παχυμ. εἰς Μιχ. Παλαιολ. Β', γ' Γ', ις' Δ', κς', λβ' καὶ Ε', α. — Γρηγορ. Δ', θ' καὶ ε', ἡ). Ἐταρὸς Φιλανθρωπινὸς πικρέρης τὸ ἀξίωμα (βασιλικὸς οἰνοχόος) μνημονεύεται ἐπὶ Ἀνδρονίκου τοῦ νεωτέρου (Καντακουζ. Β', κθ'). Ἐν ἔτει δὲ 1446 διοικητὴς Πατρῶν ὑπῆρχεν Ἀλέξιος Φιλανθρωπινός ὁ Λάσκαρις, τὴν Βοστίταν πρότερον διοικήσας (Φραντζ. Β', γ' καὶ ιθ'). Τελευταῖος δὲ μνημονεύεται Γεώργιος ὁ Φιλανθρωπινός, ὃν ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος πέμψας σὺν τοῖς παρασήμοις εἰς Σερβίαν ἀνηγόρευσε δεσπότην αὐτῆς τὸν Γεώργιον (Δούκ. σελ. 116), καὶ εἶναι πιθανὸς ὁ αὐτός ὁ καὶ συνακολουθήσας τῷ αὐτοκράτορι μεσάζων (ὑπουργός) εἰς τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ διαβόητον Σύνοδον (Ἰδε Συροπούλου Ἰστορ. τῆς Φλωρεντ. Συνόδ. σελ. 82 καὶ 88).

Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων λοιπὸν γίνεται δῆλον, ὅτι τῶν Φιλανθρωπινῶν ὁ οἶκος δὲν ἐξέλιπε μέχρι τῶν τελευταίων χρόνων τῆς πολυδακρύτου αἰχμηλωσίας τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, ὡς εἶπα καὶ ἄνωτέρω ὥστε, κατ' ἐμέ, οὐδεμίᾳ ἀμφιβολίᾳ λείπεται, ὅτι ὁ Μαχμούτ πασᾶς ἦν Φιλανθρωπινὸς τὸ γένος. Σημειώσας δὲ, ὅτι *Τριβαλλόν* (Σέρβον) τὰ μητρόθεν λέγει αὐτὸν ὁ Χαλκοκονδύλης (σελ. 436). Ἀλλ' ἀξιοπιστοτέρᾳ φαίνεται ἡ τοῦ Κριτοβούλου μαρτυρία καθὼς συγχρόνησεν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ ἱστορουμένοις. Γνωστὸν δ' ὅτι μία τῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως συνοικιῶν εἶναι τοῦ Μαχμούτ πασᾶ ἐπώνυμος, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀνεγερθέντος ὑπ' αὐτοῦ φερωνόμου τζαμίου.

Ι. ΣΑΚΚΕΛΙΩΝ.

ΚΩΝΣΤ. Σ. ΚΟΝΤΟΥ
ΓΛΩΣΣΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΣΥΝΤΟΜΩΣ ΕΚΦΕΡΟΜΕΝΑΙ
ΧΑΡΙΝ ΤΩΝ ΠΟΛΛΩΝ

§ 1. Χυδαιέστερος.

Πολλάκις ἐν τοῖς συγγράμμασι τοῦ αἰοδίου Κοραῖ ἀπαντᾷ ὁ τύπος **χυδαιέστερος**. Ἐποιήσατο δ' αὐτοῦ χρῆσιν καὶ ὁ Οἰκονόμος καὶ ἄλλοι τῶν καθ' ἡμᾶς Ἑλλήνων.

Ἀλλ' οὐδὲν ἡμεῖς τοῦ τύπου τούτου ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ εὗρομεν παράδειγμα. Ὑπὸ τοῦ Ὠριγένους ἐλέχθη Τόμ. Γ', σελ. 64 «κεχῆνασι γὰρ περὶ τὸν ἀπὸ τῶν πολλῶν καὶ χυδαιτέρων ἔπαινον» καὶ ὑπ' Ἀννης τῆς Κομνηνῆς Τόμ. Β', σελ. 305, 1 «τοὺς δὲ χυδαιτέρους συναθροίσας ἀπαντας κτέ.» καὶ ὑπὸ Γεωργίου τοῦ Ἀκροπολίτου σελ. 46, 1 «καὶ μάστιχα τοὺς χυδαιτέρους καὶ σύγκλυδας». Κεῖται δὲ καὶ ἐν τοῖς εἰς Πίνδαρον Σχολίοις σελ. 83 «εἰς τοὺς πολλοὺς καὶ χυδαιτέρους ἐρχόμενοι ἐρμηνείας χρῆζουσιν» καὶ ἐν τοῖς εἰς Εὐριπίδην Τόμ. Α', σελ. 172, 2 «ὡς περισσόν τι καὶ ἐπέκεινα

τῶν χυδαιτέρων (γρ. χυδαιότερων) ἔχοντας».

Εὐλογον δὲ νομίζομεν ν' ἀποδοικαθῇ ὁ ἀνωμαλὸς ἐσχηματισμένος τύπος χυδαιέστερος, νὰ παραλαμβάνηται δὲ μόνος ὁ ὁμαλὸς προσηνεγμένος χυδαιότερος. Πρβ. ἀναρχαιότερος-ἀναρχαιότατος, ἀρχαιότερος-ἀρχαιότατος, γενναίότερος-γενναίότατος, δικαιοτέρος-δικαιοτάτος, εἰκαιότερος-εἰκαιότατος, σπονδαιοτέρος-σπονδαιοτάτος, ὠραιότερος-ὠραιότατος, εὐκταίότατος, φιλοθηναίότατος, κραταίότατος-κραταιότατος, ἀραιότερος-ἀραιότατος, κτλ. Περὶ τοῦ ἀρχαιέστερος καὶ γενναίεστερος καὶ δικαιοέστερος καὶ σπονδαιοέστερος-σπονδαιοέστατος καὶ ὠραιέστατος, ὧν οὐδὲν οὐδὲ τοῖς ἀπειροκαλωτάτοις ἡ κακοζηλοτάτοις τῶν νέων Ἑλλήνων θὰ φανῇ ἀποδεκτόν, θὰ γράψωμεν τὰ δέοντα ἄλλοχθ' ποιούμενοι λόγον περὶ τῶν εἰς ΕΥΣΤΕΡΟΣ καὶ ΕΥΣΤΑΤΟΣ παραθετικῶν ἐπιθέτων τῶν γενομένων ἐξ ἀπολύτων ληγόντων εἰς ΟΣ.

§ 2. Φιλοπονέστατος.

Ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ φέρεται 1816, σελ. 145 «ὁ φιλοπονέστατος τῶν πρώτων φιλολόγων» καὶ σελ. 147 «καθὼς μαρτυρεῖ καὶ ὁ φιλοπονέστατος Ἀῦλος Γέλλιος».

Παράσημος καὶ ἀπόβλητος ἡμῖν φαίνεται ἡ ἐκφορὰ φιλοπονέστατος. Δεκτέον δ' αἰεὶ φιλοπονότατος καὶ φιλοπονότερος, ὡς ἐλέγετο ὑπὸ τε τῶν παλαιῶν καὶ τῶν μεταγενεστέρων. Οὐδὲν δὲ κωλύει νὰ μνημονευθῶσι τινὰ παραδείγματα τοῦ ὁμαλῶς ἔχοντος σχηματισμοῦ ἐκ τοῦ παρηκμαστός ἑλληνισμοῦ. Διογένης ὁ Λαέρτιος εἶπε βιβλ. Ε', 36 «ὁ δὲ Θεόφραστος γέγονεν ἀνὴρ συνετώτατος καὶ φιλοπονότατος», Γρηγόριος δ' ὁ Νύσσης Τόμ. Γ', σελ. 49 δ' «τοῖς φιλοπονότεροις καταλιπεῖν». Ἀπαντᾷ δὲ καὶ ἐν τοῖς εἰς Ἰλιάδα Σχολίοις Τόμ. Γ', σελ. 430, 19 Δινδ. «φιλοπονότερός ἐστι τῶν ἄλλων».

Ὅμοιος τῷ φιλοπονότερος-φιλοπονότατος λέγεται καὶ ἀπονότατος-ἀπονότατος καὶ ἐπιπονότατος-ἐπιπονότατος καὶ πολυπονότατος. Παρὰ τῷ Πινδάρῳ εὐρίσκεται ἀπονέστερος (ἀπονέστερον βίοντα), ἐν δὲ τοῖς εἰς Ἀπολλώνιον τὸν Ῥόδιον Σχολίοις ἐπιπονέστερον καὶ ἐπιπνεύστατον Ἀλλ' οὐδεὶς νῶν νέων Ἑλλήνων, ἂν μὴ εἴνε παντελῶς ἀναίσθητος, θ' ἀξιώσῃ αὐτὰ ἀποδοχῆς.

§ 3. Ἀμεθοδέστερος.

Ἐν τῷ περιοδικῷ συγγράμματι Ἀθηναίῳ Τόμ. Γ', σελ. 178 εἶνε γεγραμμένον «ἂν τινα ἐν αὐτῷ ἀμεθοδέστερον ἐξετέθησαν».

Ἀναγκαιῶς ἔχει καθ' ὁμαλὸν σχηματισμὸν νὰ ἐκφέρωνται τὰ παραθετικὰ τοῦ τε ἀμέθοδος καὶ τοῦ εὐμέθοδος, οἷον ἀμεθοώτερος-ἀμεθοώτατος καὶ εὐμεθοώτερος-εὐμεθοώτατος.

Παρὰ τῷ Γαλήνῳ κεῖται Τόμ. Γ', σελ. 27 «ἀμεθοώτατε καὶ προπετέστατε» καὶ σελ. 383 «οἱ ἀπὸ τῆς ἀμεθοωτάτης αἰρέσεως» καὶ σελ. 421 «ἐργῷ δὲ ἀμεθοωτάτης», παρὰ δὲ Γεωργίῳ τῷ Ἀκροπολίτῃ φέρεται σελ. 48, 18 «ταῖς κατ' ἐχθρῶν μάχαις εὐμεθοώτατον».

1. Ἀνεγνώσθη ἐν τῷ ἱστορικῷ καὶ ἀρχαιολογικῷ τμήματι τοῦ Φιλολογ. Συλλόγου Παρνασσῶς κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 29 Νοεμβρίου 1884.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

Τὸ ἀπὸ πενταετίας ἐκδιδόμενον ἐνταῦθα περιοδικὸν «ἡ Διάπλασις τῶν Παίδων», τοῦ ὁποῦ ἡ χρησιμότης καὶ ἐπιτυχία εἶναι ἀναμφισβήτητοι καὶ ὅπερ τόσον ἡδυνήθη νὰ συνδυάσῃ τὸ τερπνὸν μετὰ τοῦ ὠφελίμου καὶ νὰ καταστῇ ἐπαγωγὸν οἰκογενειακὸν δημοσίευμα, παιδαγωγοῦν εὐχαρίστως, τέρπον ἐπωφελῶς, διαπλάττον τὴν καλαισθησίαν τῶν μικρῶν τοῦ ἀναγνωστῶν διὰ τῶν διηγημάτων, τῶν εὐνοήτων ἐπιστημονικῶν διαλέξεων, τῶν καλλιτεχνικῶν εἰκόνων καὶ τῆς παντοίας ἄλλης ἐκλεκτῆς ὕλης τοῦ, ἀπὸ πρώτης ἰανουαρίου μεταρρυθμίζεται ἐπὶ βάσεων εὐρύτερων καὶ συντελεστικωτέρων εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ, ὃν ἀνέλαβε νὰ ἐξυπηρετήσῃ. Ἡ κυριώτερά τῶν μεταρρυθμίσεων τούτων εἶναι ἡ ὑπὸ εἰδικῆς ἀνωνύμου ἐταιρείας, μετὰ κεφαλαίου 60 χιλ. δρ., ἀνάληψις τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ, ἥτις ἀπὸ τοῦ νέου ἔτους θέλει γίνεσθαι δις κατὰ μῆνα.

Συνέστη ἐσχάτως ἐταιρεία ἐξ εὐρωπαίων ἐκδοτῶν καὶ βιβλιοπωλῶν, προτιθεμένων τὴν ἐκδοσιν μεγάλου δημοσιεύματος, ἐν ᾧ πᾶσαι αἱ χῶραι τοῦ κόσμου θέλουσι τύχει λεπτομεροῦς περιγραφῆς ὑπὸ διακεκριμένων συγγραφέων. Πρώτη μετὰ τῶν ἐν τῷ κολοσσίῳ τούτῳ ἔργῳ περιληφθησομένων χωρῶν ὤρισθη ἡ Ἑλβετία, ἥς ἡ περιγραφή ἀνετέθη εἰς τὸν ἐπιφανῆ γάλλον μυθιστοριογράφον Ἀλφόνσον Δωδέ, ἀντὶ ἀμοιβῆς 100,000 φρ., ποσὸν ὅπερ οὐδέποτε μέχρι τοῦδε ἐπληρώθη εἰς συγγραφάαν δι' ἑνα καὶ μόνον τόμον.

Ἀληθεῖς διαστάσεις εὐρωπαϊκοῦ γεγονότος ἔλαβεν ἡ κατὰ τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ ἐν Παρισίοις θεάτρου τῆς Πύλης τοῦ Ἀγ. Μαρτίνου, διδασχῇ τοῦ νέου μεγάλου τοῦ Σαρδου δράματος «Θεοδώρας». Ἐν τῷ ἱστορικῷ τούτῳ δράματι ὁ διάσημος συγγραφεὺς ἠθέλησε νὰ ἀναπαραστήσῃ ἀξιωματικόν ἐν τῇ βυζαντινῇ ἱστορίᾳ ἐποχὴν καθ' ἣν ἐβάσιλευ ὁ τραχὺς, δειλὸς καὶ ἀχαλίνωτος Ἰουστινιανὸς μετὰ τῆς ἀπὸ ἀκροβάτιδος τοῦ ἱπποδρομίου εἰς αὐτοκράτειραν προχειρισθείσης συζύγου τοῦ Θεοδώρου. Ἡ ἀναψύχων αὕτη, ὡς ὑπὸ πάντων ὁμολογήθη, ἐπετεύχθη ἐν περιφανεί τελειότητι. Ὁλόκληρος ὁ βυζαντινὸς κόσμος, μετὰ τῆς ἀνατολικῆς αὐτοῦ χλιδῆς καὶ τῶν ταπεινῶν αὐτοῦ ἐνστίκτων, ἀνέζησε πρὸς στιγμὴν ἐν τῇ ἀκτινοβολίᾳ τῶν ἀπαστραπτουσῶν στολῶν ἐν τῇ θάμβει τῶν μαγικῶν σκηνογραφιῶν, τῆς τέχνης, καὶ τῆς δραματικῆς ἐξελίξεως. Τὸ πρόσωπον τῆς Θεοδώρας εἶχεν ὑποδυθῇ ἡ Σάρα Βερνάρ, ἐδείχθη δὲ κατὰ τὴν διερμηνεύσιν τοῦ δυσχερεστάτου ὅπως προσωποποιήθη χαρρακτῆρος τῆς ὀρχηστρίδος αὐτοκρατειρας ἀληθῶς ὑπερέρα ἑαυτῆς. Ἐπίσης δὲ τῆς

γενικῆς ἐπιδοκιμασίας ἔτυχε καὶ ἡ σκηνικὴ διασκευὴ, ὅχι μόνον διὰ τὴν αὐστηρὰν ἱστορικὴν ἀκρίβειαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν φιλοκαλίαν καὶ τὴν τέχνην, μεθ' ἧς κατάρθωσε νὰ ἀποφύγῃ πᾶν τὸ χυδαῖον καὶ κοινόν.

Τὸ καθ' αὐτὸ δρᾶμα εἶναι ἀληθὲς ὅτι κατεκρίθη ὑπὸ τῶν δικαιοτέρων κριτικῶν, ὡς ἀπασχοληθὲν πλειότερον εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν ἠθῶν τῆς τότε ἐποχῆς, εἰς τὴν μελέτην τῶν χαρακτήρων, τῶν ἀρετῶν καὶ τῶν κακιῶν αὐτῆς καὶ ὡς στερούμενον πιθανῆς καὶ συμπαγοῦς δραματικῆς βάσεως, οὐχ ἥττον ἄλλοι πάλιν ἐσπευσαν νὰ ἀναγνωρίσωσιν αὐτὸ ὡς ἐν τῶν καυχημάτων τῆς δραματοποιίας.

ΠΑΡΕΚΒΑΣΕΙΣ

[Παρεκβάσεις καὶ ἀναδρομικὴ αὐτῶν σημασία, ἐν σχέσει πρὸς τὸν κ. Μπέκρογλου. Τὸ χρόνιον νόσημα. Ὁμοιότης τῶν τέκνων πρὸς τοὺς γονεῖς. Λαχοὶ μετὰ πετραχήλια. Ὁ σπηγορευμένος καρπός. Αἱ κονσέρβαι. Ποίησις. Τὸ ἐπιτελεῖν τοῦ ἡλίου καὶ ἡ στέφεις τοῦ ὁ θάνατος τοῦ βασιλέως κατὰ τὸν κ. Παράσχον. Δωροδόχοι ὑπ' ὄλας τὰς σημασίας. Οἱ παραδάται τῆς 10ης ἐντολῆς. Ζῶα μικρὰ μετὰ μεγάλων. Οἱ ἔμποροι καὶ τὸ δασμολόγιον. Οἱ ὄνειροπόλοι καὶ τὸ φρενοκομεῖον τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ. Τὸ ἔτος ψυχωραγεῖ. Γράκες, ἀνοδίσμα, τὸ Πάσχα ἐν Σμύρῃ καὶ τὸ τροπάριον τῆς Ἀγίας Κασσιανῆς. Θανατικὴ ἐκτέλεσις τῆς βασιλοπότης. Τὸ ἐρύθημα τῆς δάμας, ὁ μύσταξ τοῦ εἰναι, ὁ πατριάρχης καὶ ὁ σκασμὸς τοῦ βρατράγου. Τὰ δημόσια χαροποιαιεῖα καὶ αἱ σύζυγοι τῶν πελατῶν τῶν. Ἐγκλημα καθοσιώσεως κατὰ τῆς αὐτοκρατείας τῆς Ρωσίας. Τὸ κρυολόγημα τοῦ Χριστοῦ. Ἡ πρωτοχρονίᾳ καὶ ὁ Ὑδροχόος. Οἰκογενειακὰ σκάνδαλα τοῦ Ἀρεως. Δίκη καὶ ἀδίκως αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου. Τὸ Χειροφίλημα καὶ τὸ ὑπόδημα τοῦ Πάπα. Ἐπιτίμησις πρὸς τὸν Ῥαβελαί. Χρυσὸι πόθοι καταλήγοντες εἰς ἀπλὴν ἀλλαγὴν τῆς ἡμερομηνίας].

Τὸ ὄνομα Παρεκβάσεις, οὐδεμίαν ἔχει σημασίαν. Ἐδόθη διότι κατ' ἀρχαῖον ἀπαράχρατον ἔθιμον, πᾶν γραφόμενον δέον νὰ ἔχῃ καὶ μίαν ἐπιγραφὴν. Εἰς τὴν ἰδικήν μου, μόνον ἀναδρομικὴ σημασία δύνατον ν' ἀποδοθῇ διὰ τὸν ἐξῆς λόγον. Ὑποθέσατε ὅτι ὁ πατὴρ τοῦ δεῖνος, εἶχε τὸ ἐλάττωμα τῆς οἰνοποιίας· ὁ υἱὸς τότε βαπτίζεται ὑπὸ μυρίων ἀναδόχων, Οἰνοποτιδῆς ἢ Μπέκρογλος. Καὶ τὰ τέκνα τῶν ἐν μακαρίᾳ τῇ μνήμῃ Ἀπαρτήσεων ἄνευ ἐρωτήσεών μου ἐπωνομάσθησαν οὕτω, διότι αἱ παρεκβάσεις ἦσαν τὸ χρόνιον ἐλάττωμα ἢ νόσημα, ὅπερ τὰς ἔφερεν εἰς τὸν τάφον. Ἀν δὲ πάλιν τὰ τέκνα ὁμοιάσωσι πρὸς τοὺς γεννήτορας, τότε θ' ἀποδείξῃ δύο τινά. Πρῶτον τὴν γνησίαν πατρότητα τῶν, καὶ δεύτερον τὸ ἀληθὲς τῆς παροιμίας: «Κατὰ τὸν Μαστρογιάννη καὶ τὰ κοπέλια τοῦ...»

*

Καὶ ἤδη, ὅτε ἀνηρτήσαμεν ἄνω τοῦ καταστάσεώς μας τὴν δέουσαν ἐπιγραφὴν καὶ ἐπεξηγήσαμεν ταύτην, καλὸν εἶνε νὰ διατυπώσωμεν καὶ πρόγραμμα, ἵνα ἐξάραμεν τὴν ἀξίαν τοῦ ἐμπορεύματός μας. Ὑποσχόμεθα λοιπὸν εἰς τοὺς ἀναγνώσας μας ἀμφοτέρων τῶν φύλων, λαγοὺς μετὰ πε-

τραχήλια, παραδόξα, ἀνέκδοτα, περιγραφὰς χορῶν, ἐσπερίδων, περιπάτων, θεάτρων, ἐορτῶν, φιλολογικὰ, πολιτικὰ, ἀστεία, σκέψεις, ἀληθείας, ψεύματα καὶ ἐν γένει πάντα ἐπίκαιρον καρπὸν—πλὴν τοῦ ἀπηγορευμένου—ἐκ τῶν τοῦ καθημερινοῦ βίου μας.

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι πάντοτε δὲν μᾶς παρέχονται ἐπίκαιρα ζητήματα καὶ θέματα ἵνα σὰς προσφέρωμεν καὶ ἡμεῖς νωποὺς καρπούς, ἀλλὰ τότε ὅπως συμβαίνει πανταχοῦ ἐν ὧρᾳ ἐλλείψεως, θὰ καταφεύγωμεν εἰς τοὺς ξηροὺς καὶ θὰ σὰς προσφέρωμεν κονσέρβας τοῦ κουτιοῦ.

*

Ὅπισθοδρομῶ ἐξ ἡμέρας, μεταβαίνω εἰς τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ, ὅπου ἡ ἐορτὴ τῆς παρχαμονῆς καὶ ἀρχομαί τῆς περιγραφῆς αὐτῆς διὰ τῆς ἐξῆς ποιητικῆς παρομοιώσεως.

Καθὼς ἡ φύσις ἐκδηλοῦσα τὴν πρὸς τὸν ἥλιον εὐγνωμοσύνην τῆς στέφει αὐτὸν ἀνατέλλοντα καὶ τὸν προπέμπει δύοντα δι' ἐπιτελείου νεφελῶν μαγικῶς συμπλεκόμενων εἰς θαυμάσιον ἱριδόχρουν στέφανον, οὕτω καὶ ἡμεῖς, εὐγνωμονοῦντες πρὸς τὸ λῆγον ἔτος ἡ ἐκδηλοῦντες τοὺς μυρίους πόθους ὧν τὴν ἐκπλήρωσιν ἀναμένομεν ἐκ τοῦ ἀρχομένου, ἐορτάζομεν φαίδροι ἐν διπλῇ ἐορτῇ, τὴν δύσιν τοῦ ἐνὸς καὶ τὴν ἀνατολήν τοῦ ἑτέρου.

Μόνον διὰ ταύτης ἐξηγεῖται ἡ θορυβώδης πανήγυρις, ἣν ἐτησίως τελοῦμεν καθ' ἡμέραν τὸ ἔτος διανύσαν τὸ μακρόν κατὰ τοὺς ἀτυχεῖς ἢ βραχὺ κατὰ τοὺς εὐτυχεῖς σταδίον τοῦ, ἀφικνεῖται μέχρι τοῦ κρημνοῦ, ἐξ οὗ πίπτει εἰς τὴν ἀνεξιχνίαστον ἀβυσσὸν τῆς αἰωνιότητος.

Τὸ 1884 ἔδυσεν αὐτὸ καταλιπὼν τὴν βασιλείαν εἰς τὸν διάδοχόν του. Ἡ ἱστορία ἃς ἐξετάσῃ διὰ τοῦ μικροσκοπίου τῆς τὰς ἡμέρας καὶ ἃς ἀνατάμῃ τὰ ἔργα του, ἵνα ἐξενέγκῃ τὴν περὶ αὐτοῦ κρίσιν τῆς. Ἡμεῖς, ἀπλοὶ χρονολογῶντες, σημειώσαμεν τὴν περὶ αὐτοῦ κρίσιν τῶν συγχρόνων μας, δι' ἐνὸς διστίχου τοῦ ποιητοῦ Παράσχου.

Ὁ βασιλεὺς ἀπέθανεν, ὁ βασιλεὺς πλὴν, ζήτω Ἰδοὺ ὁ ἐπιτάφιός τῶν φίλων τοῦ τίς ἦτο.

*

Ἀπὸ ἡμερῶν διάφοροι ὑπολογισμοὶ συν-εστρέφοντο καὶ συνεκρούοντο ἐν ταῖς κεφαλαῖς. Ἐμετροῦντο ἐπὶ τῶν δακτύλων τὰ πρόσωπα εἰς τὰ ὅποια θὰ ἐδίδοντο δῶρα, καὶ αἰωνίως ἐπερίσσευν τὰ εὐλογημένα. Ἐμετροῦντο τὰ χρήματα, ἅτινα θὰ διετίθεντο καὶ ἐκεῖνα ἠλαττοῦντο κατ' ἀντίθετον λόγον. Κυκεὼν φοβερὸς κατατρύχων τὴν πρώτην τάξιν τῶν διδόντων, εἰς ἣν ὑπάγονται οἱ περισσότεροι τίμιοι ἄνθρωποι, οἱ οἰκογενειαρχαί, οἱ παντοτεινοὶ φορολογούμενοι!

Τὴν δευτέραν τάξιν ἀποτελοῦσιν οἱ διδοῖτες ἀλλὰ καὶ λαμβάνοντες. Ἡ πικρία τῆς πρώτης τῶν ιδιότητος, συγκερνᾶται διὰ τῆς γλυκύτητος τῆς δευτέρας καὶ ἀμφοτέραι ἐξαλείφονται κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἀριθμητικῆς. Καὶ μόνῃ ἡ τρίτη τάξις τῶν λαμβάνοντων ἀλλὰ μὴ διδόντων εἶνε καθ' ὅλα εὐχαριστημένη καὶ ἀπὸ τῆς 2ας Ἰανουαρίου μετρεῖ πόσας ἡμέρας ἀπέχει ἀκόμη ἡ ἐπομένη πρωτοχρονίᾳ.

*

Ὅλοι αὐταὶ αἱ τάξεις συνηνοῦντο ἐν ταῖς ἀγοραῖς, ὀφθαλμοὶ δὲ ἔμπλεοι πόθων ποικίλων, — ἀγνοοῦντες τὴν ὑπαρξίν τῆς δεκάτης ἐντολῆς, — ἐξηκόντιζον ἐρωτικώτατα βλέμματα πρὸς τὰς ἑνθεν κἀκείθεν προκλητικὰς ἐκθέσεις τῶν δώρων, τὰς ἀπαστραπτούσας καὶ θαμβούσας ὡς αἱ μαγευμέναι αἰθούσαι τῶν ἀνατολικῶν παραμυθίων. Ὁ πυρετός, ἡ παρὰφροσύνη, μάλλον τῆς πανηγύρεως, ἤρχισεν ἀπὸ τῆς 2 μ. μ. καὶ μετεδίδοτο καὶ ἐπετεινετο ἐξ ακούλουθων. Κατηργήθησαν τότε αἱ διακρίσεις τοῦ φύλου καὶ τῆς ἡλικίας, γέροντες δὲ καὶ νήπια, ἐρῆβοι, πρεσβύτειδες, ἄνδρες καὶ δεσποινίδες, ἀδελφοί, ὅλοι ὁμοῦ, ἐν ἀδικασίᾳ συνενώσας τρέλλας ἀπεριγράφτου, περιεφέροντο, ἐκυμαίνοντο, συνωθούντο, παρηκωνίζοντο, ὅλοι ἀμέριμνοι, μειδιῶντες, μακάριοι. Ἐκ τοῦ συμφύματος ἐκείνου, ἀπεσπῶντο οἱ ὄμιλοι, οἵτινες ἐπλήρουν τὰ ἐμπορικά. Ἐκεῖ ἀμέσως ἐπιφωνήσεις θαυμασμοῦ, ἐρωτήσεις... ἄνευ ἀπαντήσεων, διότι οἱ ἔμποροι ἀπησχολοῦντο ὑπ' ἄλλων, συμφωνίαι, συζητήσεις, παρκαμπομαί εἰς τὸ δασμολόγιον, ἀγοραί, μεταμέλαιαι, ἀνταλλαγαὶ καὶ τέλος ἡ ἀποκόμισις κομφῶν δερμάτων περιεχόντων μύρα, κοσμήματα, χειρόντια, κουκάλας, ἀμαξάκια, ὅ,τι ἀνγκυλῶν, ὅ,τι τερπνόν, ὅ,τι περιττόν.

Καὶ μόνοι οἱ πτωχοὶ ὄνειροπόλοι διήρχοντο μακρόθεν, ῥίπτοντες φιλοσοφικὰ βλέμματα ἐφ' ὅλων ἐκείνων τῶν μικρολογίων... ἄλλὰ συνέδραμον καὶ αὐτοί, ὅπως δοῦποι τυμπάνων, κροτάλων πλαταγισμοί, κύμβαλα ἀλαλάζοντα, συριγμοὶ διάτοροι, φωναὶ, ἰαχραί, γέλωτες καὶ ὅλη ἐκείνη ἡ παρὰφροσύνη τοῦ κορυδαίνοντος πλήθους, δηλώσωσιν ὅτι... ἐπέστησαν αἱ τελευταῖαι στιγμαὶ τοῦ ψυχωρραγούντος ἔτους.

*

Δύο καινοτομίαι εἰσῆχθησαν ἐφέτος· αἱ τράκες καὶ αἱ ἀνθοδέσμαι· ἀμρότεραι δ' ὀφείλονται εἰς τὸ ὠρεῖον φύλον. Ἀλλ' εἶνε κακαὶ αἱ τράκες, διότι εὐκόλως τυφλοῦσιν, ὅπως πολλὰκις συνέβη ἐν Σμύρῃ, ὅπου ἡ χρῆσις των κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πάσχα... δεῖται ἰδιαιτέρως περιγραφῆς. Συνεκοροῦντο δι' αὐτῶν ἀψιμαχίαι μεταξὺ τῶν ἐν τοῖς ἐξώταις δεσποινίδων καὶ τῶν ἐντὸς τοῦ πλήθους ἐρωτοκρίτων, οἵτινες ἀμυνόμενοι ἢ ἐπιτιθέμενοι, ἤνοιγον ῥήγματα ἐν τοῖς θυλακίοις των καὶ ἐν τοῖς πύλοις τῶν πλησίον των. Διὰ τὴν καινοτομίαν ταύτην ἢ ἀνερπύον καὶ ἐγὼ «ἐκ γυναικὸς τὰ κακὰ ἵνα βεβαιώσω τὸν ἀφορισμὸν, ὃν ὁ αὐτοκράτωρ Θεοδόσιος ἐξηκόντισε κατὰ τῆς ἀγίας Κασσιανῆς, ἃν δὲν με μετέπειθεν αἱ ἀνθοδέσμαι, αἱ γραφικῶς ῥιπτόμεναι ἀπὸ τινων παραθύρων ὅπως καὶ ἐγὼ ἐπαναλάβω μετ' αὐτῆς. «Ἐκ γυναικὸς τὰ κρείττονα».

*

Ἡ τελευταία ἡμέρα τοῦ ἔτους ἔληξεν, ἀλλ' ἀπέμενεν ἔτι ἡμισία νύξ.

Τὰ ζαχαροπλαστεῖα καὶ τὰ ὀπωροπωλεῖα προσελκύσαντα καὶ γοητεύσαντα ἐπίσης τοὺς ἐορταστάς, ἐφωδίασαν αὐτοὺς

με τούτους μεγλοπρεπεῖς καὶ γλυκύσματ' εὐώδη.

Ἡ βασιλόπηττα μετὰ τῶν ὑπασπιστῶν τῆς μελομακκρύνων καὶ κουραμπιέδων κομισθεῖσα ἐκ τοῦ φούρνου ἀνέμενεν εἰς θέσιν περιβλεπτον. Περί αὐτὴν τάγμα ἀποτελούμενον ἐκ μῆλων παρτοκαλίων σύκων ἀμυγδαλίων κλ. τῇ ἀπέδωκε τὰς νενομισμένας τιμὰς περὶ τὸ μεσονύκτιον· καὶ εὐτυχῆς ἐκεῖνος, εἰς ὃν ἔτυχε τὸ ἀργυροῦν νόμισμα!

Ἀλλὰ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης καὶ πρὸ καὶ μετὰ, τὸ χαρτοπαίγιον ἀπέδιδε τοὺς οἰωνούς. Ἡ σεμνὴ δάμα ἐρυθριᾷ διασταυρομένη πρὸς τὸν ἀρειμάνειον ἀλλὰ σπαρὸν φάντην καὶ χάνει. Ὁ ῥήγας, ὁ σεβαστὸς πατριάρχης τῆς τράπολας, κρατῶν τὸ σκήπτρον καὶ τὴν ἀρπαγ του, δὲν προφθάνει νὰ συνάξῃ τὰ κερδηθέντα καὶ ὁ νεκρὸς ἄσσορ προσπαθῶν νὰ τὸν μιμηθῇ κινδυνεύει νὰ σκάσῃ ὡς ὁ βάρτραχος τοῦ μύθου. Καὶ τὰς παρελάσεις ταύτας τὰς ἀποφερούσας τοὺς χρησμούς τοῦ ἀρχομένου ἔτους, ὑποδέχονται ἐναλλάξ κρυφαὶ χαρᾶς ἢ παρὰφροσ βλασφημία, μειδίαμα ἀγγελλιάσεως ἢ στεναγμός, πανταχοῦ δέ, ἰδίᾳ ἐν τοῖς δημοσίοις χαρτοπαικτεῖσις (ὑπῆρχον πολλὰ τοιαῦτα παρ' ἡμῖν ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1884), ἄγρυπνοι ὀφθαλμοὶ ἐξ ακοντίζουσι λάμψεις παρὰδόξους. Συγκίνησις γαλβανιστικὴ κατέχει τὰ ὠχρὰ τῶν παιζόντων πρόσωπα καὶ οἱ ἐξερχόμενοι, ἢ πετώσι πρὸς τοὺς οἴκους των εὐθυμοὶ καὶ χαροποί, ἢ σύρουσι τὰ βήματά των κατηρεῖς, σκυθρωποί, ἀπηλπισμένοι καὶ... ἀλλοίμονον εἰς τὰς ἀτυχεῖς θνητάς, αἵτινες ἀνήσυχτοι ἀνκένουσιν αὐτοὺς καὶ δι' ἐνὸς βλέμματος μαντεύουσι τὴν ζημίαν τοῦ συζυγικοῦ βαλλαντίου καὶ τὴν συμπαρομαρτοῦσαν γρίνιαν.

*

Οἱ χαρτοπαίχται, ἰδίως ὅταν χάνουσιν, ἔχουσι παρὰδόξους ἰδιοτροπίας. Ἦκουσά περὶ ἐνὸς τὰ ἐξῆς: Ἐχάνεν. Ἐξείρνης ἐγκαταλείπει τὴν θέσιν του καὶ ἐξέρχεται, μετὰ τινα δὲ λεπτὰ ἐπανερχεται φέρων μεγάλην κλίμακx· τοποθετεῖ αὐτὴν πρὸς τὸν τοῖχον, ἀνέρχεται, ἐξάγει ἐν ἐγχειρίδιον καὶ... θὰ ἐνομίσαιτε ὅτι ἡτοκτόνησεν; Ὅχι· αὐτὸ θὰ ἦτο ἡ φυσικώτερον καὶ δραματικώτερον λύσις· ἀλλὰ δὲν συνέβη οὕτως. Ἀπλῶς ἐνέπηξε τὸ ἐγχειρίδιόν του ἐπὶ τῆς εἰκόνος τῆς αὐτοκρατορίας τῆς Ῥωσσίας, ἥτις ἦτο ἀνηρτημένη ἐκεῖ, καὶ ἥτις τῷ ἔφερε, λέγει, δυστυχίαν, βλοσυρῶς ἀτενίζουσα πρὸς αὐτόν. Τὸ παρὰδόξον ὅμως ἦτο, ὅτι καὶ μετὰ τὸ φορικὸν ἐκεῖνο... ἐξηκολούθει χάνων.

*

Ἄλλες φοβερώτερος χαρτοπαίχτης ἔχων καὶ τὴν κουράν... ἄβδx, εἶχε χάσει τόσα χρήματα ἐσπέραν τινά, ὥστε τὰ ἔχασεν ἐξ ὀλοκλήρου. Ἦτο ψυχρὸς φοβερὸν καὶ ἡ χίων κατεκάλυπτε τὴν πόλιν, ἐν ἣ ἔξη. Ἦνοιξε τὸ παρὰθυρόν του καὶ ἀνῆρτησεν ἐκτὸς αὐτοῦ τὸν σταυρόν, ὃν εἶχε διὰ φυλακτῆριον, λέγων: — Πούντισε τώρα, Χριστέ μου, διὰ νὰ μάθης ἄλλην φορὰν νὰ με βοηθῇς.

*

Τὴν ἐπαύριον ἐβθινοὶ παιζέας, κκονιο-

βολισμοί, ἀπονουμαὶ δώρων, δοξολογίαι, βασιλικαὶ παρτάξεις, χειροφιλήματα, ἐπισκέψεις.

Ἀλλὰ καὶ διανομεῖς, μουσικοί, ὁδοκαθαρσταὶ καὶ πρὸ πάντων βροχὴ ἀναιδὴς ἀποκλείουσα τοὺς ἀνθρώπους ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν καὶ διακόπτουσα τὴν συγκοινωνίαν, ἵνα ἀποδειχθῇ ἴσως τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τῶν ἡμερολογίων, ὅτι κατὰ τὸν Ἰανουάριον ὁ ἥλιος εἶνε εἰς τὸν Ὑδροχόον. Ὁ δὲ Ἄρης δὲν ἐδείχθη, ὡς ἔδει, φιλόφρων πρὸς τοὺς ὑφισταμένους του, ἀφῆσας αὐτοὺς νὰ βραχῶσι καὶ νὰ ἀπολέσωσι σχεδὸν τὰς μεγάλας στολάς των. Καταφερόμεθα κατ' αὐτοῦ διότι εἶναι ὁ κυριεῶν πλανήτης κατὰ τὸ νέον ἔτος, καὶ ἡδύνατο νομίζομεν νὰ τριξῇ τὰ δόντια εἰς τὴν βροχὴν, ὅπως ἐπαρξεν ἄλλοτε πρὸς τὸν Ἀλιερόθιον τὸν υἱὸν τοῦ Ποσειδῶνος, ὃν ἐφόνευσεν διὰ μίαν κατὰ τῆς θυγατρὸς του προσβολῆν. Ἀλλ' ἂν τότε ἠθωώθη ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐνώπιον αὐτοῦ δικασθεῖς καὶ δοὺς τὸ ὄνομά του εἰς τὸ ἀνώτατον δικαστήριον, ἄρα γε θὰ ἠθωώτο καὶ σήμερον ὁ ἄγριος καὶ σοβαρὸς καὶ φονικώτατος θεός; Ἐγὼ τοῦλάχιστον, θὰ τὸν κατεδικάζω... νὰ κάμῃ τὰς ἐπισκέψεις του πεζός.

*

Ἀναφέροντες τὸ χειροφίλημα ἀνεμνήσθημεν τοῦ ἐξῆς ἀνεκδότου ἀποδιδομένου εἰς τὸν Ῥαβελάι.

Τὸ χειροφίλημα, ὡς γνωστὸν, ἀρχαῖον ἔθιμον, ἐθεωρεῖτο ἄλλοτε πανταχοῦ, ὡς ἐνδείξεις σεβασμοῦ ἐγενικεύθη ὅμως κατὰ τοὺς χρόνους τῶν γάλλων βασιλέων εἰς ἀπλοῦν φόρον ὑπερηφάνειας ἀποδιδομένου πρὸς τὰς κυρίας. Παρ' ἡμῖν εἶνε γνωστὴ ἔτι ἡ χρῆσις του παρὰ τοῖς ἱερωμένοις ἢ ἐρωμένοις. Ἐν γένει δὲ ἐπικρατεῖ παρὰ ταῖς αὐλαῖς.

Ἀλλ' ἂν αἱ βασιλισσαι τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν καρδιῶν προτεινώσιν εἰς ἀσπασμὸν τὴν χαριτόβρυτον χεῖρά των, ὁ Πάπας μόλις ἐπιτρέπει ν' ἀσπασθῶσι τὸ... εὐλογημένον του ὑπόδημα!

Ὁ Ῥαβελάι λοιπόν, ὡς ἀκόλουθος ἐνὸς καρδινάλιου, παρέρχθη εἰς παρουσίαν ὑποδοχῆν. Ὁ Καρδινάλιος ἔκυψε μετὰ κατανύξεως καὶ κατερίλησε τὸ προταθὲν ὑπόδημα. Ἀλλ' ὁ Ῥαβελάι ὠπισθοχώρησε.

— Τί κατὰστασις εἶνε αὐτῇ, κύριε! τῷ εἶπεν ὁ προϊστάμενός του, ἐπιπλήττων αὐτὸν μετὰ ταῦτα. Δικτὶ δὲν με ἐμιμήθη;

— Ἄν σεῖς ὁ κύριος καὶ προϊστάμενός μου ἡσπασθῇτε τὸ ἄνω μέρος τοῦ ὑποδήματος, ἐγὼ τί ἔπρεπε νὰ ἀσπασθῶ;...

*

Οἱ πλεῖστοι νομίζουσιν ὅτι διορῶσιν ἐν μέσῳ νεφέλης χρυσῶν ἐλπίδων καὶ πόθων ἄλλον νέον κόσμον εὐδαιμονίας, ἀνατέλλοντα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς πρωτοχρονιάς. Τοῖς τὸν εὐχόμεθα.

Ἀλλ' ἡμεῖς, παρορῶντες τὰς πανηγύρεις, τὴν μέθην, τὰ δῶρα καὶ τὴν ἐρευναν τῆς τύχης, οὐδένα ἄλλον λόγον εὐρίσκομεν εἰς ὅλα ταῦτα εἰμὴ τὸν ἐξῆς, καὶ κρίνετε ἂν ἔχωμεν ἄδικον: ὅτι γίνονται ἀπλοῦστατα διὰ νὰ μάθωμεν ν' ἀντικαθίστῶμεν ἐν ταῖς ἡμερομηνίαις τῶν ἐπιστολῶν μας, τὸ 1884 διὰ τοῦ 1885.

Ἰμδ.

ΟΙ ΑΛΛΗΛΟΦΑΓΩΘΕΝΤΕΣ

ΕΝ ΤΩ ΒΟΡΕΙΩ ΠΟΛΩ

Συνίξις (ιδι. σελ. 235).

Πάντες, αξιωματικοί, υπαξιωματικοί, στρατιῶται, λευκοί, Έσκιμῶι, ήρξάμεθα αὐθωρεϊ τῆς ἐργασίας, κατωρθώσαμεν δ' εὐτυχῶς νὰ τοποθετήσωμεν εἰς ἀσφαλὲς μέρος πᾶν ὅ,τι εἴχομεν, ἐκτὸς ἰστίου τινός, ὅπερ ἐχρησίμευσεν ἡμῖν ἀντὶ τάπητος. Ἡμεθα τοσοῦτον πτωχοὶ τὴν φορὰν ταύτην, ὥστε οὐδὲν ἠδυνάμεθα νὰ καταλίπωμεν, πράγματι δὲ οὕτε ἐν τεμάχιον σπάγου, οὕτε ἐν δίπυρον ἐγκατελίπομεν. Ὁ ὑπολοχαγὸς Λόγκουδ καὶ ὁ λοχίας Ρὺς κατήλθον εἰς τὸ μέρος, ἐν ᾧ ἐπὶ τοσοῦτον πρότερον ἐκοιμώμεθα ἡσύχως καὶ διὰ χειρὸς πυρετώδους, ἀλλὰ δεξιᾶς ἀρπάζουσι τὸ ἰστίον καὶ μετὰ θαυμαστῆς εὐκινήσεως ῥίπτονται ἐπὶ στερεοῦ τινος ὄγκου ἔχοντος ὕψος πλέον τῶν 10 μέτρων.

Μόλις ἔθεσαν τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ ἐξ ὕδατος τούτου μονολίθου, καὶ ἀμέσως τὸ ἔδαφος, ὅπερ μόλις εἶχον ἀφήσει, κατεκερματίσθη. Εἶχε διαλυθῇ ἕνεκα τῆς παραχθείσης πιέσεως ὑπὸ τῶν δύο ὀγκῶν, οἵτινες συνεκρούσθησαν μετὰ τοῦ παγῶνος, ἐφ' οὗ εἴχομεν καταρῦγει. Τὸ κτύπημα ὑπῆρξε φοβερόν, ἀπροσδόκητον, βίαιον. Πρὸς στιγμὴν ὑπεθέσαμεν ὅτι ἀπώλοντο ὁ Λόγκουδ καὶ ὁ Ρὺς, δὲν ἠδυνήθημεν δὲ νὰ μὴ ῥήξωμεν φωνὴν ἐκπλήξεως καὶ φρίκης.

Ζ'.

Μόλις τὴν 25 Σεπτεμβρίου κατωρθώσαμεν ἐπὶ τέλους μετὰ μυρίας δυσχερείας νὰ πατήσωμεν ἐπὶ τοῦ πεπηγότος ἑδάφους τοῦ μεγάλου βορειοδυτικοῦ ἀρχιπελάγους. Ἡμεθα πάντες ὕμνεις, οὐδεὶς δ' εἶχε πάθει τι ἀφότον ἀνεχωρήσαμεν ἐξ Ἀμερικῆς τὸν Ἰούνιον τοῦ 1881.

Ἐπὶ 50 ὅμως ἡμέρας, ἐφ' ἧς κατελίπομεν τὸ καταλύμα Κόντζερ μόλις διηλύσαμεν πρὸς νότον 75 λεύγας. Ἦτο κκιρὸς πλέον νὰ ἐξοκειλωμεν κάπου, διότι ὁ παγὼν, ἐφ' οὗ εὐρισκόμεθα, παρακάμψας τὸ ἀκρωτήριον Σαμπή ὀλίγου δεῖν παρέκαμπε καὶ τὸ ἀκρωτήριον Ἰσαβέλλαν καὶ τότε θὰ ἐφερόμεθα εἰς τὸ μέσον τῆς θαλάσσης τοῦ Μπάφιν. Εὐτυχῶς ἔφερεν ἡμᾶς πρὸς μικρόν τι ἀκρωτήριον τέμνον τὴν βορείαν ἀκτὴν τοῦ κόλπου Βαϊρδ. Ἡ τοποθεσία αὕτη ἦτο φρικαλέα. Εἴχομεν οὕτως εἰπεῖν ταφῇ ἐν τῷ μέσῳ δύο φοβερῶν πάγων τοῦ ἐνὸς πρὸς βορρᾶν καὶ τοῦ ἑτέρου πρὸς νότον ἐνομμένων δι' ὑψηλῆς προεκβολῆς χιονοσκεπαστοῦ φρακτούσης ὅλον τὸ νοτιοδυτικὸν μέρος καὶ ἀποστερουμένης ἡμᾶς τῶν τελευταίων ἀκτίνων τοῦ θνησκοντος ἡλίου. Ἐὰν ἐξαίρεση τις τὸ ἀνατολικὸν μέρος πρὸς τὸ ὅποιον διεκρίνομεν τὸ ὑποπράσινον χρῶμα τοῦ ἐλευθέρου πάγων ὕδατος, τὰ βλέμματά μας πανταχόθεν ἐπιπτον ἐπὶ ὀρέων ὑπολειπῶν, ἐφ' ὧν εἶχεν ἦδη ἀπλώσει ὁ χειμὼν τὴν νεκρικὴν αὐτοῦ σινδόνιν.

Ἡ νῆσος Λίτλετον, ἐξ ἧς προσεδοκᾶτο ἡ σωτηρία ἀπεκρύπτετο ὑπὸ τινος ἀκρω-

τηρίου, ὁ δὲ ταγματάρχης χωρὶς οὐδὲ στιγμὴν ν' ἀπολέσει ἀπεφάσισε ν' ἀποστείλῃ ἄνδρας τινὰς εἰς τὸ ἀκρωτήριον Σαμπή, ὅπως ὑψώσωσι τὰ συμπεφωνημένα σήματα. Πρὸς τοῦτο ἐξέλεξεν ἐμὲ, τὸν λοχίαν Ρὺς καὶ τὸν Έσκιμῶν Γένς, μᾶς ἔδωκαν δὲ ζωτροφίας διὰ 5 ἡμέρας, ὑπολογισθείσας ἐπὶ ποσοῦ 340 γραμμῶν δι' ἕκαστον ἄνθρωπον εἰς 24 ὥρας. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο εἴχομεν καταντήσει ἀπὸ τῆς 25 Σεπτεμβρίου!

Ταῦτοχρόνως ἀλλὰ πρὸς ἄλλην διεύθυνσιν ἀνεχώρησαν καὶ ὁ λοχίας Λόγκ μετὰ τοῦ Έσκιμῶφ Φριδερίκου, οἱ δύο καλλίτεροι κυνηγοὶ μας, πρὸς θήραν δι' ἐνέδρας. Οἱ ἀπομείναντες δὲ εἰκοσιν, ἤρξαντο ἀμέσως ἀνεγείροντες καλύβην τινὰ, ἐν ἣ ἐμελλον νὰ περιμένωσι τὴν βοήθειαν ἣν μετεβάνομεν νὰ ζητήσωμεν ἡμεῖς.

Ἡ ὁδὸς ἣν ἐπρόκειτο νὰ διατρέξωμεν, ὅπως φθάσωμεν εἰς τὸ ἀκρωτήριον Σαμπή, ἦτο μακρὰ καὶ κοπιώδης, ὅχι μόνον διότι δὲν ἠδυνάμεθα διαρκῶς νὰ βαδίζωμεν παραλλήλως τῆς ἀκτῆς, ἀλλὰ διότι καὶ αἱ ἡμέραι ἦσαν βραχύταται αἱ δὲ νύκτες ζοφερώταται, τῆς σελήνης μήπω ἀντελλούσης.

Υπέστημεν καθ' ὁδὸν δύο ἢ τρεῖς καταιγίδας χιόνος, ἀλλ' οὐδέποτε ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως ἡμῶν ἐκ τοῦ καταλύματος Κόντζερ ἤμεθα τοσοῦτον εὐδιάθετοι, εὐθυμοὶ καὶ ἡσυχοὶ. Ἀνυπομονοῦντες νὰ λάβωμεν εἰδήσεις ἐξ Ἀμερικῆς, ἐβαδίζομεν μετὰ ταχύτητος, ἣν οὕτε νὰ φαντασθῶμεν ἠδυνάμεθα πρότερον.

Τὴν πρωῒαν τῆς 4 εἶδομεν ὕψωμα τι ἐπὶ θέσεως καταλληλοτάτης, ὅπερ ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ παρατηρήσῃ τις βαδίζων πρὸς τὸ ἀκρωτήριον. Οἱ ἀνεγείραντες αὐτὸ εἶχον μιμηθῇ τὴν μέθοδον τοῦ πλοίαρχου Νάρες, στήσαντες ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐκ λίθων σωροῦ μικρὸν ἰστὸν πλοίου καὶ τοποθετήσαντες εἰς τὴν βᾶσιν αὐτοῦ εὐμεγέθη κάδον προφανῶς οὗτος ἐχρησίμευσεν ἀντὶ ταχυδρομικοῦ σάκκου ἐν τῷ παραδόξῳ τούτῳ ταχυδρομείῳ.

Πλησιάζας εἰς τὸ ὕψωμα κατεβίβασα τὸν κάδον ἐξέβαλον δὲ κραυγὴν χαρᾶς καὶ θριάμβου, ὅταν ἐξήγαγον δρᾶκα ἐσφραγισμένων φακέλων. Οἱ σύντροφοί μου ἐπίσης κατὰλειφθέντες ὑπ' ἐνθουσιασμοῦ ἀνέπεμψαν φρενητιώδεις ζητωκραυγὰς.

Ἦτο προκαίθησις ἀρὰ γε ἡ ἀποτελεσματικώσεως καὶ συγκινήσεως, ὅ,τι εὐθὺς μετὰ ταῦτα ἡσθάνθη; Μήπως ἡ οὐσία τῶν ἀγγελίων τούτων εἶχε διαρρέυσαι διὰ τῶν φακέλων δίκην μαγνητικοῦ ρεύματος μεταβιβασθεῖσα εἰς τὸν ἐγκέφαλόν μου;

Δὲν ἠδυνήθη νὰ σταθῇ ὁρθος, ἐκάθησα, ἢ νὰ εἴπω ἀκριβέστερον, ὠλισθήσα καὶ ἔπεσα χαμαί. Οἱ σύντροφοί μου ἰδόντες τὴν ταραχὴν καὶ τὴν ἀδυναμίαν μου μὲ ἀνῆγειραν ἡσύχως, θέσαντες δὲ κάτωθιν μου ἕνα σάκκον ἔστησαν ἀμφοτέροι ὡς ἀγάλματα ἐμπροσθέν μου, μόλις ἀναπνέοντες καὶ περιμένοντες νὰ τοῖς ἀναγγεῖλω τὰ νέα!

Ἀλλ' οἱ δυστυχεῖς δὲν εἶχον ἀνάγκην νὰ μ' ἐρωτήσωσιν! Ἐφρόσον ἀνεγίνωσκον, τὸ πρόσωπόν μου συνεσπᾶτο, αἱ τρίχες

μου ἠνωρθοῦντο, θερμὰ δὲ δάκρυα, ἄτινα μετὰ τοῦ αἵματός μου ἐφαίνοντο μερικῶς, ἐκυλόντο ἐπὶ τῶν παρειῶν μου· αἱ χεῖρές μου ἔτρεμον ἐκ λυσσαλέας ὀργῆς, αἱ δὲ ἐπιστολαὶ διέφευγον αὐτῶν πίπτουσαι χαμαί. Αἱ εἰδήσεις, ἃς ἀνεγίνωσκον, ἦσαν φοβεραί· ἀφοῦ ὑπέστην τόσα βάσανα, ἀφοῦ ἐδοκίμασα τόσας πικρίας, ἡ δὲ ψυχὴ μου ὑπεβλήθη εἰς ὅλας τὰς θλίψεις καὶ στενοχωρίας εἰς ἃς δύναται νὰ ὑποβληθῇ ἀνθρωπίνη ὑπαρξὶς δὲν δύναμαι νὰ συνοψίσω ταῦτα πάντα ἀνευ ὀργῆς, ἀνευ ἀγανακτήσεως.

Κατὰ τὸ 1882 ἐπεμψαν πλοῖόν τι πρὸς βοήθειάν μας. Ὁ Ποσειδῶν ἀπῆρεν ἐξ Ἀγίου Ἰωάννου τῆς Νέας Γῆς πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ μᾶς τροφοδοτήσῃ· ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ διαπλεύσῃ τοὺς πάγους τοῦ πορθμοῦ τοῦ Σμιθ ὁ δὲ πλοίαρχος αὐτοῦ ἠρκέσθη νὰ καταλίπῃ ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Σαμπή ὀλίγα τινὰ τρόφιμα, ἀφείς καὶ κατάλογον αὐτῶν ἔπειτα δ' ἐπανάπλευσε πρὸς νότον ἐγκαταλείπων ἡμᾶς εἰς τὴν εἰρημένην!

Τῷ 1883 τὰ πράγματα ἦσαν χειρότερα. Ἐπειδὴ ἀπέτυχον κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος ἐνόμισαν καλλίτερον νὰ ἐξαποστείλωσι δύο πλοῖα ὧ· μοῖρα σκληρὰ! ἀκριβῶς τὸ προφυλακτικὸν τοῦτο μέτρον, ὅπερ ἔλαβον ἐμαρτύρει ὅτι μᾶς ἐθεώρουν ἀπολωλότας.

Τὰ ἀποσταλέντα πλοῖα ὅπως μᾶς σώσωσιν, ἦσαν ὁ Γάρτικ καὶ ὁ Πρωτεύς, ἐφ' οὗ ἐπιβαίνοντες τῷ 1881 εἴχομεν καμει τὸ τόσον εὐτυχὲς ταξίδιον ἐκεῖνο! Ὁ Πρωτεύς συνετρίβει τὴν φορὰν ταύτην ὑπὸ τῶν πάγων καὶ ἐβυθίσθη, τὸ δὲ πλήρωμά του ἐσώθη ἐπιβὰν τοῦ Γάρτικ· ὁ πλοίαρχος δ' αὐτοῦ ἐθεώρησε προτιμώτερον παντὸς ἄλλου νὰ ἐπαναγάγῃ εἰς τὴν πατρίδα των τοὺς ναυαγούς. Λησμονήσας ἡμᾶς, ἡμᾶς οἵτινες κατηρχόμεθα ἐκ βορρᾶ, ἄνευ προμηθειῶν, μὴ ἔχοντες πού τὴν κεφαλὴν κλίνει, ἡμᾶς οἵτινες τὰ πάντα εἴχομεν θυσιάσει, τὰ πᾶν ἀπολέσει καὶ τὰ πάντα ὀπισθεν ἡμῶν καταλίπει, βέβαιον ὅτι θὰ εὐρίσκωμεν ζωτροφίας, προστασίαν, ἀνδρείους νάυτας, στερεὰ πλοῖα καὶ πᾶν ἄλλο οὗτινος εἴχομεν ἀνάγκην.

Οἱ ἄθλιοι, οἱ διαπράξαντες τὸ ἐγκλημα νὰ μᾶς ἐγκαταλείψωσιν ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ νὰ σώσωσι τοὺς ναυαγούς τοῦ Πρωτεύς, εἶχον μὲν ἰδρύσει κρύπτας, ἀλλ' ἐπὶ τῆς νήσου Λίτλετον, ἐπὶ δὲ τοῦ ἀκρωτηρίου Σαμπίν, ἠρκέσθησαν εἰς ὅσας εἶχεν ἰδρύσει ὁ πλοίαρχος τοῦ Ποσειδῶνος, εἰς ἃς προσέθεσαν εἰρωνικῶς καὶ αὐτοὶ τρόφιμά τινα!

Αἱ ζωτροφίαι αὗται ἦσαν ἀρκεταί, διὰ νὰ παρατείνωσι τὴν ἀγωνίαν μας, ὅχι ὅμως καὶ νὰ μᾶς σώσωσιν ἐντελῶς. Αἱ ἄφθονοι ποσότητες αὐτῶν ἦσαν σεσωρευμένοι ἐπὶ τῆς νήσου Λίτλετον, εἰς ἣν ἦτο ἀδύνατον νὰ μεταβῶμεν διότι εἴχομεν ἐγκαταλείψει τὴν Νάρβαλ εἰς τοὺς κατηραμένους ἐκείνους πάγους, ἐφ' ὧν ἐπὶ τοσοῦτον διστρίψαμεν.

Τοιαῦται ἦσαν αἱ τρομεραὶ εἰδήσεις, ἃς ἐμέλλομεν νὰ φέρωμεν εἰς τοὺς συντρόφους μας. Οὐδέποτε δρόμος μοὶ ἐφάνη

μακρότερος και μάλλον μονότονος. Οὐδέποτε ἐφοβήθη τὸσοῦτον νὰ φθάσω εἰς τὸ τέρας τοῦ ταξιδίου μου. Σὺς ὀρκίζομαι δὲ ὅτι δὲν θὰ ῥῆθῃ ἐνόμην περισσοτέραν λύπην ἐὰν καταδικασμένος εἰς θάνατον ἐβάδιζον πρὸς τὴν λαίμητόμον.

Ὅταν ἐπλησιάζαμεν εἰς τὴν καλύβην τῶν συντρόφων μας εἶχεν ἤδη νυκτώσει. Ἐβαδίζομεν μετὰ τινος βραδύτητος διὰ νὰ μὴ φθάσωμεν ἐν πληρεὶ ἡμέρᾳ ἐκ φόβου μὴ ἀνγκνῶσιν οἱ σύντροφοί μας ἐπὶ τῶν προσώπων μας ὅ,τι ἐγινώσκομεν. Τὸ σχέδιόν μου ἦτο νὰ λάβω πᾶν μέτρον, ὅπως μὴ πράξωμεν ἀνοησίαν τινά. Ἡθελα νὰ πληρὸς φορήσω τὸν ταγματάρχην πρῶτον, ὅπως λάβῃ τὰ μέτρα, ἅτινα ὑπηγόρευεν ἐκ τῆς ἡμετέρας περὶ τῆς οἰκίας τοῦ σύντροφοι ὑποπεύσωσι τὸ μέγα καὶ ἀνεπαρόρθωτον δυστύχημα.

Ἀλλὰ πάντες ἦσαν ὄρθιοι καὶ πλήρεις συγκινήσεως! Ὁ Λόγκ μετὰ τοῦ Ἑσκιμῶν εἶχον ἐπανέλθει καταβεβλημένοι ὑπὸ τοῦ κρύου καὶ θνήσκοντες ἐκ τῆς πείνης. Οὐδὲ πτηνὰ οὐδὲ τετράποδα εἶχον ἀπαντήσῃ. Εἶχον ἐπανέλθει ἀπρακτοί. Ἡ ἀποτυχία τῶν κατεδείκνυνεν ὅτι, πρὸς ἐπιμετρον τῆς κακῆς μας τύχης, εὐρισκόμεθα εἰς μέρος γυμνὸν καὶ ἄγονον, πρὸ οὗ οὐδὲν ἡδυνάμεθα νὰ προσδοκῶμεν.

Ὅταν μᾶς εἶδον ἐπανερχομένους ἐρρίφθησαν ἐφ' ἡμῶν μετὰ κραυγῶν χαρᾶς. «Τοὺς εἶδατε; Σὺς ἐνόησαν; Πῶς ὀνομάζετε τὸ πλοῖόν των; Πότε θὰ ἔλθουν πρὸς ἀναζήτησίν μας;» Τοιαῦτα ἦσαν αἱ ἀλλεπάλληλοι ἐρωτήσεις ἃς ἀπηύθυνον ἡμῖν! Ἀλλὰ τί ἡδυνάμεθα ν' ἀπαντήσωμεν ἡμεῖς; πῶς νὰ ἀπαφένωμεν τὸ θανάσιμον κτύπημα κατὰ συντρόφων, οἵτινες μετὰ τόσης περιπετειᾶς ὑπεδέχοντο ἡμᾶς!

Ὁ Ρὺς καὶ ἐγὼ κατωρθώσαμεν νὰ κρατηθῶμεν, ἀλλ' ὁ Ἑσκιμῶς Γένς καίπερ ὀλίγιστα γινώσκων ἀγγλικὰ ἀνεκοίνωσε τὸ φοβερὸν ἀπόρητον!

Δὲν ἐπιχειρῶ νὰ περιγράψω τὴν παρὰ χεῖρ ἐντύπωσιν ὑπὸ τῆς κεραυνόβουλου ταύτης ἀποκαλύψεως! Πρὸς στιγμὴν ἐπεκράτησε νεκρική σιγή. Πρῶτος δ' ἔλαθε τὸν λόγον ὁ ἱατρός Παβύ.

— Ἡ εἰδησις, ἣν μᾶς φέρουν, εἶπεν, εἶνε φοβερά! ἀλλ' ἐγὼ μετὰ τοῦ δυστυχοῦς ἐκείνου Λαμπέρ ὑπέστημεν πολλῶ χεῖρον ἐν Σιθροίᾳ. Ἐὰν δ' ὁ ἀνδρεὺς φίλος μου ἀπέθανε, δὲν ἀπέθανεν ἐκ τῆς πείνης, οὔτε διότι ἐπροδόθη, ἀλλὰ διότι σφαίρα πρωτοσικῆς διτρώπησε τὸ στήθος του πρὸ τῶν τειχῶν τῶν Πακισίων. Ἐὰν μήτε ἡ γῆ, μήτε ὁ ἀὴρ δύνανται νὰ μᾶς παρὰσχώσῃ τι, ἀπομένει ἡμῖν ἡ θάλασσα καὶ οἱ ἡμέτεροι φίλοι ὁ Γένς καὶ ὁ Φρειδερίκος θὰ δυνήθωσι νὰ φονεύσωσι φώκας. Ἡ χωρίζουσα ἡμᾶς ἀπὸ τῆς νήσου Λίτλετον θάλασσα δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ πηγή! τότε δὲ μεταβῶμεν ἐκεῖ ὅπως μεταφέρωμεν δι' ἐλκῆθρων τὰ τρόφιμα ἅτινα ὁ Πρωτεὺς καὶ Ἰάντη ἀφῆκαν ἀπερισκέπτως ἐκεῖ.

(Ἐπεται συνέχεια).

ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ

Οὕτως καλεῖται ἡ ἐορτὴ τῆς Βαπτίσεως τοῦ Ι. Χ. καὶ οὐχὶ τῆς Γεννήσεως ἐπειδὴ κατὰ τὸν ἱερὸν Χρυσόστομον οὐχ ὅτε ἐτέχθη τότε πᾶσιν ἐγένετο κατὰ δὴλος ἀλλ' ὅτε ἐβαπτίζετο τ. ἔ. ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπεβεβαίωσε τὴν θεότητα τοῦ Ἰησοῦ.

Ἡ ἐορτὴ αὕτη εἶναι μία τῶν ἀρχαιοτάτων ἑορτῶν τῆς Ἐκκλησίας μετ' ἧς συνεορτάζετο τὸ πάλαι μέχρι τοῦ δ' αἰῶνος καὶ ἡ γέννησις τοῦ Ι. Χ. περὶ τὸ 376 χωρισθεῖσα τῆς ἐορτῆς τῶν Φώτων.

Ἐλέγετο δὲ ἡ ἐορτὴ αὕτη καὶ ἡμέρα τῶν Φώτων ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἐβαπτίζοντο οἱ κατηγόμενοι, τὸ δὲ βάπτισμα ἐκαλεῖτο ὡσαύτως Φώτισμα καὶ Φωτισμὸς τὰ δὲ ἀρχαῖα βαπτιστήρια φωτιστήρια καὶ οἱ πρὸς τὸ βάπτισμα ἐρχόμενοι φωτιζόμενοι.

Διὰ τοῦτο δὲ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ψάλλεται λαμπρῶς ἐν τοῖς Ναοῖς ὁ ἀρχαῖος ὕμνος «Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε» κτλ. Λευκοφοροῦντες παρίσταντο τὸ πρῶτον ἐν τῷ Ναῷ οἱ κατὰ τὴν νύκτα τῆς ἐορτῆς βαπτισθέντες, οἵτινες καὶ ὡς σύμβολον τοῦ Πνευματικοῦ Φωτὸς ἐφέρον ἀνημμένους λαμπράδας, μέλλοντες νὰ κοινωνήσωσι τῶν ἀρχαίων Μυστηρίων.

Γ. Α.

ΑΙΗΑΝΘΗΣΕΙΣ ΑΝΕΥ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Οἱ θῆλεις σπουδασταὶ δὲν εἶναι τώρα οὐδὲλοι σπάνιοι. Πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης τὰ πανεπιστήμια βρῖθουσιν αὐτῶν, πολλὰ δὲ καὶ ἐπιτυχέστατα ὑπέστησαν τὰς ἐξετάσεις των. Ἐν Γαλλίᾳ ὅμως φαίνεται ὅτι αἱ κυραὶ μέχρι τοῦδε εἶχον ἀποσχεῖ τῶν μαθημάτων τοῦ δικαίου, ἡ πρώτη δὲ φοιτήτρια τῆς νομικῆς ἐθεάθη μόλις πρὸ τινος ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς σχολῆς ταύτης, ἀκρωμένη τῶν πανδεκτῶν καὶ τοῦ Κώδικος, πρὸς κοινὴν περιέργειαν πάντων τῶν σπουδαστῶν αὐτῆς.

✱

Ἡ στατιστικὴ τῆς ἡλικίας τῶν μελῶν τοῦ γαλλικοῦ Πανακαδημίου, μετὰ τὰς τελευταίας ἀκαδημαϊκὰς ἐκλογὰς πλήρους ὄντος, εἶναι ἀληθῶς περίεργος.

Οὕτως ὁ Φρανσουά Κοππὲ, ὁ νεώτερος τῶν ἀκαδημαϊκῶν, εἶναι μόλις 42 ἐτῶν. Ὁ Σουλὴ-Προσδὺμ εἶναι 45 ὁ Παλλιερόν καὶ ὁ Ἀλεξὺ 50. ὁ Σαρδὺς 53 ὁ Ἀμπὺς, ὁ Ταιν καὶ ὁ Περώ 58 ὁ Μεζιέρ καὶ ὁ Καρὸ 58 ὁ Ωδφὲρ Πασιέ καὶ ὁ Ὀλλιβὲ 59.

Ὁ Ἀλέξ. Δουαζ, 60 ὁ Ρενίμ, ὁ Σερδουλιέ, ὁ Βοκσσιέ 61 ὁ Πασιέρ, ὁ Δυκίμ, καὶ ὁ Δουζ δ' Ὀμὴλ 62 ὁ Φαγιέ, ὁ Ρουσσέ, ὁ Μαζὰδ καὶ ὁ Δουζ τοῦ Βρολὴ 63 ὁ Ωζιέ 64 ὁ Ροῦς 68 ὁ Τζὺν Λεμοῖν καὶ ὁ Λαμπὲς 69. Ὁ Ἰωύλιος Σιμόν εἶναι 70 ὁ Δουσιέ, ὁ Ἰσίδωρος τῆς ἀκαδημίας γραμματέυς, 72 ὁ Φαλλοῦ καὶ Δουρουῖ 73 ὁ Λισσέφ καὶ ὁ Μαρμιέ 75 ὁ Λεγκουέ 77 ὁ Νιζαρ 78.

Ὁ Οὐγκὼ, ὁ Νοαίλ καὶ ὁ Κουβιλλιέ Φλεουρ 82. Ὁ πρεσβύτερος τῶν ἀκαδημαϊκῶν εἶναι ὁ Βιέλ-Καστέλ, ὅστις γεννηθεὶς ἄμα ἀρχομένου τοῦ αἰῶνος εἶναι 84 ἀκριβῶς ἐτῶν.

Τὰ ἔτη τῆς ζωῆς τῶν ἀθανάτων, ἐν ὧν, ἀποτελοῦσι τὸ σεβαστὸν παρὸν τῶν δύο χιλιᾶδων πεντακοσίων ἐβδομήκοντα ὀκτὼ ἐτῶν.

✱

Βεβαίως δὲν δύναται νὰ κατακρίνη τις τὸν συγ-

γραφέα ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἔλεγε: «Αἱ κυβερνήταις ὁμοιάζουν πρὸς τὰ ὁρολόγια ὅσον ἐφθονότεραι εἶναι, τόσῳ περισσύτερα καταντᾷ νὰ κοστίζουν εἰς τὸ τέλος».

✱

Τὰ σιδηροδρομικὰ συμπλέγματα, κατὰ τελευταίαν στατιστικὴν, εἰσὶ διανεμημένα κατὰ τὴν ἐξῆς τῆξιν ἐν Εὐρώπῃ: Γερμανία 32,907 χιλιόμετρα Ἀγγλία 30,179. Γαλλία 29,687. Ρωσία 25,111. Αὐστρία 20,850. Τὰ ἄλλα κράτη ὑπολείπονται πολλῶν ἀριθμῶν τούτων.

Οὕτως ἡ Ἰταλία ἔχει γραμμὰς ἐκτάσεως 9,453 μόνον χιλιόμετρων ἡ Σουηδία 7,978 τὸ Βέλγιον 4,269 ἡ Ἑλβετία 2,752 αἱ Κάτω-Χῶραι 2,523 ἡ Δανιμαρκία 1,800 ἡ Ρουμανία 1817 ἡ Πορτογαλία 1494 ἡ Τουρκία, ἡ Βουλγαρία καὶ ἡ Ρωμανία 1394 καὶ ἡ Ἑλλάς 22.

Ὅπως ἀκριβέστερον ἐκτιμηθῶσιν οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι, δεῖν νὰ συγκριθῶσι καὶ πρὸς τὴν ἐδαφικὴν τῶν χωρῶν ἑκτασιν καὶ πρὸς τὴν πυκνότητα τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν.

✱

Ὁ κ. Τιπούκεντος, γράφων ἐσχάτως, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ νέου ἔτους εἰς μικρὸν τοῦ αἵλου, μεταξὺ ἄλλων ἔλεγε καὶ τὰ ἐξῆς:

«... Σὲ συμβουλεύω, πρὸ πάντων, νὰ ἀγαπᾷς τὸν πατέρα σου Βεβαίως τοῦ ὅτι πατὴρ δὲν θ' ἀποκτήσῃ καλλίτερον».

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Ἦ τοῦ Ποσειδῶνος μ' ἐρρίψεν ἡ φύσις τὰς ἀγκάλας ἀναγκραματιζόμενος ἀμέσως τὰς ἀφῆνω, καὶ φέρω, πτερωτὸς ἐλθρὸς, καταστροφὰς μεγάλας, ἀκέραιος τοῦ ξυλοργοῦ τὸ ἔργον εὐκολύνω· ἂν δὲ μοὶ ἀποκόψωσι καὶ τὸν λαίμῳ ἀκόμα, τοῦ ἀνθρώπινου σώματος εὐθὺς γίνομαι μέλος. Οἱ πόδες μου εἰς ἕκαστον ἀνθρώπου εἶναι σῶμα, καὶ διπλασιάζόμενοι θεῶς γίνονται τέλος.

Συμφορῶν πολλῶν ὑπὲρξας τὸν πατέρα μου αἰτία.

Ἄν μοῦ λείψῃ ἡ κοιλία,

τὴν ἀθῶαν, ἀναγνώστα, ἡλικίαν σου δεικνύω.

Ἄν τὰ πρῶτά μου δὲ δύο

ἀπ' ἐμοῦ ἀποχωρήσεις, μὴ μακρὰν νὰ μ' εὕρης

[τρέχης,

Πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σου μ' ἔχεις.

Π. Π.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

κ. Κ. Γ. Γαλιζιον. Ἐνεγράφη. — κ. Μ. Γ. Μονοπ. Σεβαστοπόλιν. Ἐστάλη πρὸ 20 ἡμερῶν ἐπιστολῇ συστημένη. Σὺς εὐχαριστοῦμεν. — ἰ. Ρ. Μ. Σμύρνην εἰς τὸν κ. Κ. Πρίγγον παρὰ τῷ Ἑλλ. προξενεῖω. — κ. Κ. Θ. Π. Ὁδησσὺν Ἡμερολόγιον καὶ διηγήματα ἀπεστάλησαν ὁμοῦ. Ἀθηναῖς προσεχῶς. — Γ. Π. Βόλον ἑλήφθησαν εὐχαριστοῦμεν. Ἀπεστάλη. — κ. Π. Π. Βόλον. Ἐλήφθη εὐχαριστοῦμεν. — κ. Στ. Σ. Κ. Αἰτωλικόν. Ἀπεστάλησαν. — κ. Α. Μ. Σῶρον. Ἀπεστάλησαν. — κ. Κ. Ν. Φέρσαλα. Ἐλήφθη, εὐχαριστοῦμεν Σήμερον ἀποστέλλονται. — κ. Ν. Β. Ἐντιῶνα. Συγγραφεὺς τῆς ἀκολουθείας τοῦ Μεγάλου Ἀγίου 5 εἶναι ὁ ἀγίατος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Σωφρόνιος (634—644), ἀνὴρ μεγάλης παιδείας. — κ. Μ. Κ. Λονδίνον ὁ ἀριθ 27 καὶ τὸ βιβλίον τοῦ Γ. Χ. ἀπεστάλησαν. — κ. Α. Δ. Πάτρας. Ἐπιθυμία σας ἐξεπληρώθη. — κ. Σ. Α. Λάρισαν προσεχῶς. — κ. Θ. Δ. Φ. Σμύρνην. παραγγελαί σας ἐξετελέσθησαν. — κ. Α. Α. Γαστούνην. Ἐλήφθησαν σὰς εὐχαριστοῦμεν. — κ. Α. Π. Σμύρνην. Ἐλήφθησαν. Ἐπίκαιρος ἡ ἀποστολή περὶ τῶν βιβλίων προσεχῶς.